

Г Л А С Н И К

А Д В О К А Т С К Е К О М О Р Е В О Ј В О Д И Н Е

Година XXVII

Нови Сад, април, 1978.

Број 4

САДРЖАЈ

Позив на редовну годишњу Скупштину

Извештај Управног одбора о раду Адвокатске коморе Војводине (од 19. II 1977. до 20. V 1978)

Завршни рачун Адвокатске коморе Војводине за 1977. годину

Финансијски план прихода и расхода АКВ за 1978. годину

Предлог Одлуке о Изменама и допунама Статута Адвокатске коморе Војводине

ЧЛАНЦИ И РАСПРАВЕ

Др Милијан Поповић

Маркс, Енгелс, Лењин и теорија социјалистичког права

Мр Ивица Крамарић

Одрицање од права на подношење жалбе и одустанак од поднесене жалбе у кривичном поступку

ПРАВНА ПРАКСА

Светозар Добросављев

Грађанско право

САОПШТЕЊА

Из седнице Управног одбора

ПРЕГЛЕД ПРАВНИХ ЧАСОПИСА

Милош Стојановић

Из садржаја часописа



Г Л А С Н И К

А Д В О К А Т С К Е К О М О Р Е В О Ј В О Д И Н Е

Година XXVII

Нови Сад, април, 1978.

Број 4

П О З И В

НА РЕДОВНУ ГОДИШЊУ СКУПШТИНУ

На основу члана 71. став 3. Статута Адвокатске коморе Војводине, Управни одбор Адвокатске коморе Војводине, на седници одржаној 17. фебруара 1978. године, сазвао је

РЕДОВНУ ГОДИШЊУ СКУПШТИНУ

за дан 20. мај 1978. године

Редовна годишња Скупштина ће се одржати у Великој сали у згради Скупштине општине Сомбор у Сомбору, са почетком у 9 часова, а са следећим

Дневним редом:

- 1) Отварање Скупштине и утврђивање броја присутних чланова,
- 2) Избор радног председништва,
- 3) Читање записника редовне годишње Скупштине од 19. фебруара 1977. године,
- 4) Извештај Управног одбора о раду свих органа Коморе — известилац: Боривој Јекић, председник Управног одбора,
- 5) Завршни рачун Адвокатске коморе Војводине за 1977. годину,
- 6) Усвајање финансијског плана прихода и расхода Адвокатске коморе Војводине за 1978. годину,
- 7) Усвајање предлога за повишење посмртнине са 30—50 дин. од смртног случаја — известилац: Велимир Нинков, благајник УО,

8) Извештај Комисије за преглед финансијског пословања за 1977. годину — известилац: Слободан Бачић, председник Комисије за преглед финансијског пословања,

9) Доношење Одлуке о Изменама и допунама Статута Адвокатске коморе Војводине — известилац: Слободан Антић, председник Комисије за статутарна и нормативна акта,

10) Уручивање повеља и плакета са захвалницом,

11) Дискусија о извештајима,

12) Закључци.

Право учешћа на Скупштини имају сви адвокати чланови Адвокатске коморе Војводине и делегирани представници Одбора адвокатских приправника.

Ако се у заказано време не скупи довољан број чланова, Скупштина ће се одржати сходно члану 73. став 2. Статута Адвокатске коморе Војводине са почетком један час касније, без обзира на број присутних.

Управни одбор позива све адвокате чланове Коморе да узму учешћа у раду Скупштине.

Управни одбор

ИЗВЕШТАЈ

УПРАВНОГ ОДБОРА О РАДУ АДВОКАТСКЕ КОМОРЕ ВОЈВОДИНЕ ЗА ПЕРИОД ОД 19. II 1977. ДО 20. V 1978.

ОПШТИ ДЕО

Органи Адвокатске коморе обављали су послове из своје надлежности, а према усвојеном програму и плану рада Управног одбора, усвојеном на седници Управног одбора од 12. XI 1976. године.

Поред текућих, обављени су следећи послови:

— усвојен је програм за обележавање 40-годишњице доласка друга Тита на чело КПЈ и 85-годишњице његовог живота;

— извршени су радови око организације седнице Председништва МУА у Новом Саду која је одржана 15. IV 1977. године;

— предузете су мере за учествовање адвоката ове Коморе на XXVII конгресу МУА у Загребу, који је одржан од 5. до 9. IX 1977. године;

— представник ове Коморе је учествовао у раду Саветовања правосудних органа, које је одржано у Скупштини Југославије у Београду од 24. до 25. октобра 1977. године;

— представници ове Коморе су учествовали у изради коначног текста Друштвеног договора о усклађивању услова и обавеза адвоката за задовољавање општедруштвених и заједничких потреба;

— представници ове Коморе су учествовали у свим поступцима око разматрања Статута Адвокатске коморе од стране Скупштине САПВ и израдили коначан текст Статута;

— радили на изради текста Кодекса адвокатске етике;

— радили на покретању иницијатива код Уставног суда Војводине за преиспитивање уставности појединих одлука Општине и СИЗ-ова о захватањима из личног дохотка адвоката за општедруштвене и заједничке потребе;

— радили на покретању иницијатива за преиспитивање заузетих правних становишта о појединим законским одредбама;

— учествовали у раду Савеза републичких и покрајинских адвокатских комора Југославије;

— сарађивали са другим адвокатским коморама;

— сарађивали са Координационим одбором за рад са друштвеним организацијама и удружењима грађана ПК ССРНВ.

1) Програм за обележавање 40-годишњице доласка друга Тита на чело КПЈ и 85-годишњице његовог живота

Одмах након усвајања овог Програма на седници Управног одбора, која је одржана у Сремској Митровици 18. III 1977. године, сви органи Адвокатске коморе, сваки у својој надлежности, као и сви адвокати као носиоци ове друштвене функције, подстакнути карактером и значајем ових јубилеја предузимали су мере и чинили све да се до краја спроведу уставна начела која се односе на адвокатуру, одредбе Закона о удруженом раду, као и ставови највиших политичких и државних органа у животну праксу. Ваља истаћи да је формирана свест код радних људи који обављају адвокатску делатност да се потреба друштва, радних људи, грађана, радних и других организација за потпуном правном заштитом, обезбеђује, поред осталог, и стварањем таквог профила носиоца адвокатске функције који у садашњој фази друштвеног развоја треба и мора да овладава савременим достигнућима правне науке, да буде идејно опредељен за самоуправљање и да чува достојанство свог позива, своје странке коју заступа и органа пред којим врши адвокатску функцију. Надаље адвокатска организација као и адвокати носиоци ове функције, доследни остварењу Титове мисли, чине све да се оствари такав профил носиоца адвокатске функције који ће бити бескомпромисан борац за остварење права и оправданог интереса заснованог на праву када је у питању његова странка коју заступа у поступцима пред судом и другим органима. Према томе ова адвокатска организација је прославила ове јубилеје дајући им радни карактер и достојанствену садржину, улажући напоре да се адвокатура у потпуности подеси потребама нашег самоуправног друштва. Овакав карактер прославе јубилеја прихваћен је од свих адвоката ове Коморе, па су свако у свом домену поред оваквог радног карактера ови јубилеји обележавани и пригодним свечаностима на којима се говорило о лику друга Тита као државника, партијског руководиоца и о његовом доприносу развоју нашег друштва, изградњи Савеза СКЈ и његовом доприносу равноправној сарадњи земаља у свету без обзира на друштвено-политичко уређење.

Управни одбор је одржао две свечане седнице посвећене овим јубилејима — 27. маја 1977. године са темом: *О револуционарном животном путу и делу друга Тита*, коју је излагао

потпредседник Управног одбора Адвокатске коморе Војводине друг Бура Јајић, адвокат из Зрењанина, и 23. новембра 1977. године са темом: 29. новембар у светлу јубилеја друга Тита, коју је излагао председник Комисије за кадрове друг Јосип Кујунџић, адвокат из Суботице.

2) Седница Председништва МУА

На XXVI конгресу МУА, одржаном 1975. године у Минхену, одређена је наша земља као место одржавања XXVII конгреса, а као главна конгресна тема: *Права радника у предузећима и заштита тих права*. Одређивање наше земље као и избор главне теме на Конгресу, резултат је угледа наше земље у свету и постојању великог интереса у земљама чланицама МУА за суштину и функционисање нашег самоуправног система, положаја радних људи у том систему и заштите права радника.

Као израз признања за све што је до тада учинила адвокатура САП Војводине у раду Савеза републичких и покрајинских адвокатских комора Југославије и у органима МУА, Биро МУА је одредио Нови Сад као место одржавања састанка Председништва ове међународне организације, а Београд за одржавање седнице Бироа.

Седница Председништва је одржана 15. IV 1977. године у Конгресној сали хотела „Парк”. Организовање седнице Председништва МУА било је врло одговоран задатак за органе Адвокатске коморе Војводине. Ово због тога што је седница требало да буде организована на највишем нивоу и да се на најбољи начин репрезентује адвокатура наше Покрајине, достигнућа на друштвено-економском плану наше Покрајине и да се покажу културна блага, природне и друге лепоте Покрајине. И овом приликом изражавамо пуну захвалност на пруженој подршци и помоћи од стране ПК ССРНВ, Извршног већа САПВ, Покрајинског секретаријата за правосуђе као и свим адвокатима који су узели учешћа и који су били непосредно задужени око организације одржавања седнице Председништва МУА.

3) Учешће на XXVII конгресу МУА

На XXVII конгресу МУА, одржаном у Загребу од 5. до 9. септембра 1977. године у хотелу „Интерконтинентал”, било је присутно око 600 адвоката из 40 земаља и око 200 адвоката из Југославије. Од чланова наше Адвокатске коморе било је присутно око 40, што значи процентуално узевши према броју адвоката да је ова Адвокатска комора била представљена са највећим бројем.

После отварања Конгреса, на којем су били присутни највиши представници државних органа СФРЈ и СР Хрватске, гра-

да Загреба, Конгрес је наставио рад по комисијама о следећим темама: *Права радника у управљању предузећем и њихова заштита; Услови за ефикасно судске службе; Одговорност руководиоца предузећа у случају стечаја; Право и техника; Политички азил и екстрадиција; Улога адвоката у друштвеном животу.*

Као што се и очекивало највеће интересовање учесника а и наше јавности побудила је тема: *О правима радника и њиховој заштити.* Нарочито у односу на нашу праксу и досадашња искуства. О овој теми вођена је интересантна дискусија у којој су учествовали адвокати из разних земаља као и наши представници који су давали квалификована објашњења на многобројна постављена питања од адвоката из других земаља. На крају је дискусија сведена у закључак да постоје три модела који егзистирају у данашњем свету и то: самоуправљање, судолучивање и партиципација кроз синдикате путем колективног преговарања. Изражена је мисао да и поред тога што постоје огромне и суштинске разлике, да ипак воде једном заједничком циљу, омогућавању ослобођења рада, праведнијем награђивању резултата рада и да је ова тема сложена и значајна, па је препоручено да МУА задржи пажњу на овој теми и настави са даљим радом.

У закључку по овој теми посебно је истакнут значај адвокатуре, односно независности адвоката и судства у заштити права радника.

4) Саветовање правосудних органа

Од 24. до 25. октобра 1977. године у Сали Скупштине Југославије у Београду одржано је Саветовање правосудних органа са темом: *Праћење друштвених односа и појава као саставни део правосудних функција у систему друштвене самозаштите.*

На овом Саветовању били су присутни и представници адвокатуре што је у складу са функцијом адвокатуре и њеним местом у друштву, јер је и адвокатура као и органи правосудња обавезна да као друштвена служба прати појаве у друштву и да о уоченим појавама обавештава друштвено-политичку заједницу.

На овом Саветовању је посебна пажња посвећена критичком преиспитивању сопственог рада и унапређењу ефикасности метода и квалитета рада на праћењу уочених негативних појава са аспекта обезбеђења и развијања система друштвене самозаштите. Представници адвокатуре су узели учешћа на овом Саветовању и указали да адвокатура суштином свог постојања и обављањем основног задатка доприноси доследној примени прописа на поједине случајеве у остваривању законитости и друштвене самозаштите и да према томе ради на заштити самоуправних права радних људи, других права и сло-

бода човека и грађанина, као и у обезбеђењу личне и имовинске сигурности радних људи и грађана. Указано је да то није и не може бити све и да адвокатура као друштвена служба треба и може да учини у свом активном деловању, из свог специфичног угледа сагледавања појава, веома корисна указивања на кршење прописа, бирократске самовоље и узурпација сваке врсте. Указали смо да још увек постоје објективне тешкоће које успоравају укључивање адвокатуре у овакве акције друштва као што је нерешен друштвено-економски положај радних људи који се баве овом делатношћу, присутна заостала свест да је адвокатура приватна професија и да је чак непотребна самоуправном друштву. Исто тако да је код извесног броја адвоката присутна свест о адвокатури као приватној професији („слободној професији”) са свим последицама које из таквог схватања резултирају, као на пример: наплаћивање које није покривено радом, злоупотребе процесних овлашћења и страначког поверења, менаџерство и слично, што нарушава углед адвокатуре као друштвене службе и негативно се одражава на њен положај. Указано је да након усвајања Устава, Закона о удруженом раду и усвојених Закључака X конгреса СКЈ, као и после појачане активности адвоката комуниста све се више формира свест да је адвокатура друштвена служба за чије постојање и развој, самоуправно друштво има посебан интерес, што доприноси учвршћивању положаја адвокатуре и њеном даљем развоју у складу са потребама самоуправног друштва. Адвокатура у садашњој фази развоја друштва постаје неопходна институција и средство за стриктно остваривање и ефикасну заштиту начела уставности и законитости, што опет са друге стране неопходно захтева подизање стручног нивоа и квалитета рада, као и поштовање друштвених и етичких норми самоуправног друштва од стране носилаца адвокатске функције.

5) Друштвени договор

У овом тренутку располажемо текстом Друштвеног договора о усклађивању услова и обавеза адвоката за задовољавање опште-друштвених и заједничких потреба који представљају политички став према адвокатури као друштвеној служби и адвокатима као радним људима који обављају адвокатску делатност. Друштвени договор конкретизује уставно-правну позицију адвокатуре са аспекта захватања из личног дохотка оствареног адвокатском делатношћу за опште-друштвене и заједничке потребе. Договором се изједначава лични доходак остварен у адвокатској делатности са личним дохотком радника у удруженом раду који плаћају порезе и доприносе из личног дохотка са аспекта захватања из личног дохотка. Када се овај Друштвени договор примени у пракси онда ће бити до краја решено питање оптерећења личног дохотка за опште-друштвене и заједничке потребе. Биће уведен аутоматизам, што ће дру-

штвено-економски положај адвоката стајати на сигурним основама, јер ће пратити судбину радника у удруженом раду на територији одговарајуће друштвено-политичке заједнице. Не треба посебно истицати да је овакво решење један од главних предуслова да адвокатска организација и адвокати носиоци адвокатске функције са свим расположивим потенцијалима усмере своје креативне снаге за активно укључивање и изналажење форми и путева за рад код доношења покрајинских и општинских прописа као и у процесу утврђивања самоуправних општих аката и других облика сарадње са удруженим радом, те активно укључивање у рад самоуправних тела и органа. Затим успостављање радне сарадње са правосудним органима, органима управе, организовањем рада на изналажењу метода за праћење и уочавање појава у свакодневној примени прописа, на израдама анализа ради обавештавања друштвено-политичких заједница о уоченим појавама у свакодневној примени прописа и ради покретања иницијатива за измене и допуне прописа и других нормативних аката.

6) Статут

На прошлој Скупштини Адвокатске коморе Војводине усвојене су Измене и допуне Статута. На XXXIX седници Друштвено-политичког већа Скупштине САПВ, која је одржана у Новом Саду 17. VI 1977. године, размотрене су Измене и допуне Статута и стављене одређене примедбе. Ове примедбе је разматрао Управни одбор на седници 1. јула 1977. године у Суботици. Примедбе су прихваћене и од Конференције адвоката одржане 22. IV 1978, па се на овој Скупштини налази Предлог за усвајање коначног текста Статута Адвокатске коморе Војводине (детаљније образложење биће дато када се буде разматрала одговарајућа тачка дневног реда).

7) Кодекс адвокатске етике

Од времена усвајања првог текста Кодекса адвокатске етике протекао је дужи период времена. У том раздобљу десиле су се битне промене у нашем друштву па се указује као хитна потреба да се Кодекс адвокатске етике осавремени и прилагоди насталим променама. У овом тренутку радни текст овог акта се налази на јавној дискусији.

8) Сарадња Адвокатске коморе

У протеклом раздобљу од прошле Скупштине па до данас покренуто је 17 предлога за преиспитивање општинских одлука и одлука СИЗ-ова о захватању из личног дохотка за опште-друштвене

и заједничке потребе код Уставног суда Војводине. Одлуке Уставног суда Војводине (у којима је углавном оцењено да су одлуке које смо нападали у супротности са Уставом) утицале су да се формира свест код одговарајућих фактора изван адвокатуре да се уставна одредба из члана 30. у односу на адвокатуру може реализовати у пракси само тако што ће се доходак остварен од адвокатске делатности потпуно једнако третирати са дохотком оствареним у удруженом раду са аспекта захватања за опште-друштвене и заједничке потребе.

Паралелно са уложеним напорима да се уставна позиција адвокатуре до краја реализује у свакодневной пракси, са становишта захватања из личног дохотка, адвокатска организација је предузимала мере за активно укључивање у процесе изван уско професионалног рада. Наиме иницирани су разговори о оправданости и основаности заузетих становишта о појединим правним питањима. Успостављена је тесна сарадња са Координационим одбором за рад са друштвеним организацијама и удружењима грађана ПК ССРНВ обзиром на чињеницу да адвокатска организација по својој суштини и месту припада јединственом фронту социјалистичких снага. Како се види чине се кораци да се Адвокатска комора до краја укључи у друштвене акције и да свој допринос свеукупном напору субјективних снага друштва за доследно остварење самоуправних друштвених односа.

ПОСЕБНИ ДЕО

(период од 31. XII 1976. до 31. XII 1977)

Адвокати

У 1977. години бројно стање адвоката у односу на 1976. годину смањило се. На дан 31. децембра 1976. године било је уписано у Именику адвоката 339 адвоката, а на дан 31. XII 1977. године 329 адвоката.

У току 1977. године уписано је 17 адвоката и то: из реда адвокатских приправника 2, судија 4, из привреде 5 и друге Коморе 2, након повратка са одслужења војног рока 1 и пензионера 2.

Број уписаних адвоката у поређењу са 1976. годином, у којој је уписано 15 адвоката, порастао је са 2 адвоката.

У 1977. години брисано је из Именика адвоката 27 адвоката и то: 1 услед смрти, 17 због пензионисања, 3 због уживања пензије, 6 због заснивања радног односа.

У 1977. години једна молба са захтевом за упис у Именик адвоката је одбијена, а једна молба је повучена пре мериторног разматрања, а 3 молбе нису решене, јер нису снабдевене потребним документима.

У току 1977. године извршено је 8 пресељења седишта адвокатске канцеларије.

У току 1977. године постављено је 36 преузимаатеља адвокатских канцеларија, 4 привремена заменика, одређено је 17 бесплатних заступника и 4 заступника, 11 адвоката разрешено је дужности преузимаатеља, 1 адвокат разрешен је дужности привременог заменика, укинута је 1 решење о обустави вршења адвокатуре.

У току 1977. године у евиденцији адвокатских радних заједница уписане су промене: 2 адвоката су приступила постојећим адвокатским радним заједницама, 2 адвоката су приступила из адвокатске радне заједнице и воде индивидуалне адвокатске канцеларије, основане су 2 заједничке канцеларије, 1 адвокат је иступио из заједничке адвокатске канцеларије, због заснивања радног односа, евидентирано је 2 уговора о пружању правне помоћи и заступању склопљених између адвоката и привредних организација, 1 уговор о пружању правне помоћи и заступању је раскинут, издато је 54 уверења.

У току 1977. године одобрена је 1 молба за пружање правне помоћи ван седишта адвокатске канцеларије, на основу члана 27. став 4. Статута Адвокатске коморе Војводине.

Адвокатске канцеларије су углавном распоређене у седишту Врховног суда Војводине, Окружних и Општинских судова, док 11 адвоката има седиште адвокатске канцеларије у 9 места Војводине у којима нема суда.

Дана 31. XII 1977. године од уписаних 329 адвоката, седиште адвокатске канцеларије имали су: у Новом Саду 89, у Ади 3, у Алибунару 4, у Апатину 3, у Банатском Новом Селу 1, у Бачу 2, у Бајмоку 1, у Бачкој Паланци 5, у Бачком Петровцу 3, у Бачком Петровом Селу 1, у Бачкој Тополи 7, у Бечеју 5, у Белој Цркви 4, у Беочину 1, у Бездану 2, у Дебељачи 1, у Футогу 1, у Инђији 7, у Иригу 2, у Кањижи 2, у Кикинди 6, у Ковачици 4, у Ковину 4, у Кули 4, у Мољу 2, у Новој Црњи 1, у Новом Бечеју 3, у Новом Кнежевцу 2, у Оцацима 3, у Панчеву 21, у Пећинцима 1, у Петроварадину 1, у Пландишту 2, у Руми 6, у Сенти 6, у Србобрану 2, у Сомбору 16, у Сремским Карловцима 1, у Сремској Митровици 11, у Старој Пазови 6, у Суботици 34, у Шиду 3, у Темерину 5, у Тителу 2, у Врбасу 3, у Вршцу 5, у Зрењанину 28 и у Жабљу 3.

Просек старосне структуре адвоката на дан 31. XII 1977. године био је 50 година.

Адвокатски приправници

У Именику адвокатских приправника Адвокатске коморе Војводине у Новом Саду на дан 31. XII 1976. године било је уписано 32 адвокатска приправника, а на дан 31. XII 1977. године 23 адвокатска приправника.

У току 1977. године уписано је 9 адвокатских приправника од којих су 7 са факултета и 2 из друштвених организација.

У току 1977. године брисано је из Именика адвокатских приправника 18 адвокатских приправника и то: 4 због уписа у Именик адвоката, 6 због заснивања радног односа, 7 због протека адвокатско-приправничке вежбе и 1 због пензионисања.

У току 1977. године један адвокатски приправник прекинуо је адвокатско-приправничку вежбу због одслужења војног рока. Један адвокатски приправник наставио је адвокатско-приправничку вежбу након одслужења војног рока. Три адвокатска приправника променило је адвокатско-приправничку вежбу од адвоката код адвоката.

Адвокатски приправници обављали су адвокатско-приправничку праксу у 6 места Војводине и то: у Новом Саду 16, у Бачу 1, у Белој Цркви 1, у Врбасу 2, у Старој Пазови 2 и у Панчеву 1.

Просек старосне структуре адвокатских приправника на дан 31. XII 1977. године био је 30,5 година.

РАД ОРГАНА КОМОРЕ

Скупштина

Адвокатска комора Војводине одржала је редовну годишњу Скупштину 19. фебруара 1977. године у Новом Саду. Скупштина је била радна. Скупштина је донела Измене и допуне Статута Адвокатске коморе Војводине и Измене и допуне Тарифе о наградама и накнади трошкова за рад адвоката.

Конференција адвоката

Конференција адвоката одржала је седницу 15. јануара 1977. године, на којој је прихватила извештај председника, упознала се са учињеним припремама за одржавање Скупштине Адвокатске коморе Војводине и на предлог Управног одбора изабрала Уређивачки савет и Уређивачки одбор *Гласника*.

Управни одбор

Рад Управног одбора Адвокатске коморе Војводине у току 1977. године одвијао се нормално. Одржано је 11 редовних седница Управног одбора, на којима је донето 215 записничких решења. На седницама Управног одбора учествовали су и други органи Адвокатске коморе и то: председник Вишег дисциплинског суда, председник Дисциплинског суда, Дисциплински тужилац, председник Комисије за социјално осигурање адвоката,

председник Комисије за опорезивање адвоката, председник Комисије за статутарна и нормативна акта, председник Комисије за прописе и правну праксу, председник Комисије за међународне везе, председник Комисије за кадрове и главни и одговорни уредник *Гласника*.

На предлог Управног одбора, председник Управног одбора сазвао је седницу Конференције адвоката и заједничку седницу Уређивачког савета и Уређивачког одбора *Гласника*.

Дисциплински тужилац

У току 1977. године примљено је 97 дисциплинских пријава и формирано исто толико дисциплинских предмета.

Дисциплински тужилац решио је укупно 172 предмета од чега 47 из 1977. године, 36 из 1976. године, 15 из 1975. године и 74 из ранијих година.

Оптужница је подигнута у 16 предмета, од чега је 7 из 1977. године, 5 из 1976. године, а 4 из 1975. године.

Поступак је обустављен у 151 предмету, од чега је 38 из 1977. године, 28 из 1976. године, 11 из 1975. године, а 74 из ранијих година.

На надлежност општинским организацијама адвоката уступљено је 5 предмета од чега 2 из 1977. године, а 3 из 1976. године.

Виши дисциплински суд

Виши дисциплински суд у току 1977. године није имао ниједан предмет на решавању.

Дисциплински суд

У току 1977. године Дисциплински суд добио је 16 нових предмета и то: 7 оптужница, подигнутих по пријавама поднетим у 1977. години, и 5 оптужница подигнутих по пријавама поднетим у 1976. години, а 4 из 1975. године. Дисциплински суд је одржао 5 јавних претреса и расправљао у 16 случајева по оптужницама Дисциплинског тужиоца. Од тих 16 случајева окончано је осуђујућом пресудом 10 предмета, а 6 је одложено због прикупљања нових доказа.

Дисциплински суд радио је у два већа.

У предметима у којима је решавао Дисциплински суд радило се о тежим повредама дужности и угледа адвокатуре од стране адвоката.

У извештајном периоду против одлука Дисциплинског суда уложене су две жалбе, које су благовремене а пристигле у Комору крајем децембра 1977. године.

Овим извештајем обухваћен је рад на издавању *Гласника* у раздобљу од протеклих 5 година, а у ком времену је уређивање *Гласника* обављао садашњи Уређивачки одбор. Почетком ове године изабран је нови Уређивачки савет *Гласника* и том приликом је поново изабран и Уређивачки одбор *Гласника* у истом саставу, тако да је он заправо продужио рад.

Као што је познато редовно излажење *Гласника* почетком 1973. године било је у извесном застоју услед престанка мандата ранијих органа *Гласника*. Тада новоизабрани Уређивачки одбор и Уређивачки савет приликом настављања издавања *Гласника* у првом броју часописа за 1973. годину у чланку под насловом *Повратак адвокатури*, изнели су програм, смернице и оријентацију којих ће се придржавати у раду приликом даљег уређивања *Гласника*. У досадашњем раду Уређивачки одбор је настојао да се у свему придржава и поштује прихваћеног у наведеном чланку.

Уређивачки одбор са главним и одговорним уредником има 5 чланова и у истом саставу ради кроз свих протеклих 5 година. Рад Уређивачког одбора је колективан и Уређивачки одбор се редовно састаје приликом уређивања појединих бројева часописа према указаној потреби. Сви чланови Уређивачког одбора подједнако активно суделују у раду, тако да није било тешкоћа око одржавања седница нити око ажурног издавања листа. Извесне тешкоће у раду и проблеме имао је Уређивачки одбор ранијих година, приликом изналажења довољно добрих и квалитетних чланака и написа за часопис, јер није постојао већи прилив истих. У таквим ситуацијама некад је било тешко одлучити се да ли да се неки напис штампа или не, па се дешавало да се понекад штампао и чланак који по строжијим и објективним критеријумима не би ушао у избор. У последње време, а нарочито ове године тај проблем се више не осећа у толикој мери, јер се број сарадника и написа знатно повећао, те је могуће вршити боље одабирање чланака. Оваквој ситуацији је сигурно допринела даља афирмација часописа, а у извесној мери и што се донекле повећао ауторски хонорар, тако да писци текста добијају адекватнију награду за уложени труд.

Сматрамо да је Уређивачки одбор у датим ситуацијама и околностима, у опсегу својих могућности, учинио онолико колико је могао учинити да часопис излази у складу са зацртаном политиком Коморе у односу на *Гласник* и то како по концепцији тако и тематски и програмски. Посебно се настојало и у томе се све време успело да *Гласник* излази уредно и тачно, тако да је сваке године издато 12 бројева и месечно су тачно излазили.

Свакако да се могло можда учинити и више, али би то изискивало више и материјалних средстава и веће кадровско

ангажовање, а за то до сада није било могућности. Наиме *Гласник* се финансира искључиво од средстава која се добијају продајом часописа и делом се издавање часописа финансира из средстава које обезбеђује у виду дотирања Адвокатска комора Војводине. Сва лица која су ангажована око издавања часописа тај посао обављају волонтерски без икакве награде, а известан хонорар се једино плаћа техничком уреднику. Тако се издаци око издавања листа своде искључиво на материјалне трошкове штампања листа и ауторске хонораре за сараднике.

Пре пар година било је покушаја да се од ПК ССРНВ издејствује сагласност за евентуалном дотацијом односно добијање средстава за финансирање дела трошкова потребних за издржавање часописа, али се у томе није успело. Ова настојања су полазила од чињенице да је *Гласник* једини часопис који излази у Војводини а бави се правном проблематиком, а такође и стога пошто су постојала размишљања да се евентуално штампају и чланци на језицима народности који живе у Војводини.

Уређивачки савет у свом саставу има чланове који су делегирани од стране организација и институција које представљају ширу друштвену заједницу. На својим седницама Уређивачки савет је углавном претресао и пратио рад на издавању *Гласника* и заузимао ставове о смерницама и политици у вези са издавањем *Гласника* а у складу са усвојеном линијом и програмом који је објављен у првом броју *Гласника* за 1973. годину.

У овом раздобљу у *Гласнику* су се појављивале као сталне рубрике: „Адвокатура и друштво“, „Чланци и расправе“, „Законодавна пракса“ и „Правна пракса“.

Укупно је објављено у рубрици „Адвокатура и друштво“ 34 чланка, од којих су аутори адвокати 19, а остали писци 15. У рубрици „Чланци и расправе“ укупно је објављено 155 чланака и то: из области кривичног права 37 чланака, из грађанског права 37 чланака, из привредног права 28 чланака, из области стамбеног односа 13 чланака, из радног права 12 чланака, из породичног права 6 чланака, из уставног права 4 чланка, из наследног права 2 чланка, из упоредног права 4 и осталих 7 чланака. Аутори чланака су у 70 случајева били адвокати, а у 85 остали писци. У рубрици „Правна пракса“ укупно је објављено 326 ставова судских и других органа. Приликом објављивања ставова судских и других органа у овој рубрици биле су обухваћене све области и гране права, с тим да су у већој мери објављивани ставови судске праксе који се чешће у свакодневној пракси сусрећу. У рубрици „Законодавна пракса“ објављено је 30 написа.

Поред тога *Гласник* је редовно објављивао Саопштења из рада Управног одбора и других органа Коморе.

О пре 3 године у часопису је уведена и рубрика „Преглед правних часописа“ у којој се објављује садржина свих правних часописа и публикација који се издају у земљи.

Комисија за статутарна и нормативна акта

Скупштина Адвокатске коморе Војводине, одржана 19. фебруара 1977. године, донела је Измене и допуне Статута Адвокатске коморе Војводине, којим је Статут усклађен са Законом о адвокатури и служби правне помоћи. Након што је тај врло обиман посао, по нашој оцени са успехом обављен, Статут је достављен на разматрање Скупштини САП Војводине. У скупштинском механизму наш Статут пролази кроз процедуру која је уобичајена. Тако је у Покрајинском секретаријату за законодавство извршена темељна анализа свих одредби Статута, те су стављене примедбе. Примедбе су се углавном односиле на оне одредбе статута које нису мењане нити је било потребе за њиховим усаглашавањем са новим Законом о адвокатури и служби правне помоћи.

На седници Извршног већа Скупштине САП Војводине заузето је становиште да се стави укупно десет примедби. Све ове примедбе су разматране на седницама Комисије и Управног одбора и усвојене осим једне што је детаљније образложено у Предлогу одлуке о Изменама и допунама Статута с обзиром на стављене примедбе.

Подношењем овог Предлога одлуке коначно је завршено усаглашавање Статута са Законом о адвокатури и служби правне помоћи који посао је започет још у јесен 1976. године.

Међутим, Комисија за статутарна и нормативна акта у свом даљем раду мора водити рачуна о побољшању текста Статута. Текст Статута је писан од стране више адвоката по одељцима, те се примећују различити стилкови и језици, што је нужно отклонити када се поново укаже потреба за Изменом Статута. У сваком случају у наредном периоду Комисија би морала разматрати целокупни рад на изради Статута и дати његову критичку анализу.

Након 19. фебруара 1977. године Комисија је имала више састанака а сви ови били су посвећени припремању текста Кодекса адвокатске етике, односно Правила понашања адвоката у Војводини за јавну дискусију и стављања предлога ради усвајања. Овај текст је сада припремљен, а вероватно ће бити изнесен као Предлог ради усвајања на следећој Скупштини Адвокатске коморе Војводине.

У периоду од 19. II 1977. године до данас Комисија је радила још и на доношењу Пословника о раду сталних и повремених Комисија, али тај посао није завршен, пошто је дат приоритет Кодексу. Такође је Комисија за статутарна и нормативна акта одржала заједнички састанак са Комисијом за прописе и правну праксу на којој је разматран Нацрт КЗ САПВ.

Комисија за социјално осигурање

У току 1977. године Комисија за социјално осигурање адвоката одржала је једну седницу на којој је разматрана Одлука Самоуправне интересне заједнице пензијског и инвалидског осигурања радника Војводине о основицама осигурања од 27. децембра 1976. године и њена примена на појединим подручјима СИЗ-а за пензијско и инвалидско осигурање.

Комисија за кадрове

Комисија за кадрове у овом извештајном периоду разматрала је поред пријема нових чланова у Адвокатску комору и питање прилива нових кадрова у редове војвођанске адвокатуре.

Комисија за кадрове заузела је становиште да само правилним решењем друштвено-економског положаја адвоката у нашој Покрајини може се обезбедити прилив нових кадрова у Адвокатску комору.

Ова Комисија заједно са осталим Комисијама и Управним одбором радила је на решавању питања: да друштвена заједница адвокатима који запошљавају адвокатске приправнике да одговарајуће олакшице, да се при Адвокатској комори оснује фонд из кога би се делимично плаћали доприноси за адвокатске приправнике, да се путем Правног факултета обезбеди прилив младих правника у редове адвокатских приправника, да се путем Покрајинског секретаријата за правосудје и општу управу обезбеди стипендирање правника, који би се оријентисали за вршење адвокатске делатности.

Комисија за кадрове од случаја до случаја давала је Управном одбору мишљења поводом поднетих молби за упис у Именик адвоката.

Комисија за доделу признања

Комисија за доделу признања одржала је седницу на којој је утврдила имена пензионисаних адвоката и умрлих адвоката после 19. октобра 1974. године, ради подношења предлога Управном одбору за доделу повеља и плакета са захвалницом.

Комисија је утврђени списак доставила свим Општинским организацијама адвоката да ове поднесу предлог кога са њиховог подручја предлажу за доделу плакете са захвалницом. Након разматрања приспелих предлога Општинских организација адвоката Комисија ће исте доставити Управном одбору Адво-

катске коморе Војводине ради доношења одлуке о додели плакете са захвалницом које ће бити уручене на Скупштини 20. маја 1978. године у Сомбору.

Комисија за примену Тарифе

На редовној годишњој Скупштини Адвокатске коморе Војводине 19. II 1977. године донета је Одлука о изменама и допунама Тарифе о наградама и накнади трошкова за рад адвоката. Ова Одлука је објављена у *Службеном листу САП Војводине* 26. јула 1977. године. Комисија је приликом израде Нацрта ове Одлуке имала искључиво за циљ да се обзиром на измењену надлежност судова Тарифа усагласи и то тако да за исти рад који је био тарифиран код Окружног суда буде и код Општинског суда, обзиром на измењену надлежност. Важећа Тарифа о наградама и накнади трошкова за рад адвоката ступила је на снагу 23. јануара 1976. год., примењује се већ дуже од две године, а како су у међувремену знатно повишени трошкови живота Комисија за примену Тарифе уврстила је у план рада у 1978. години разматрање могућности за доношење нове Тарифе.

У току 1977. године Комисија је радила на праћењу примене Тарифе о награди и накнади трошкова за рад адвоката, као и о начину спровођења Одлуке о изменама и допунама наведене Тарифе.

Библиотека

Библиотека Адвокатске коморе Војводине у Новом Саду броји 3.629 дела, док је у 1976. години имала 3.619 дела.

Књиге и часописи коришћени су у библиотеци и ван библиотеке.

Администрација Коморе

Рад Администрације Адвокатске коморе Војводине одвијао се нормално.

У деловодном протоколу Администрације за примљено је у току 1977. године 469 предмета.

Књиговодство Адвокатске коморе је у 1976. години имало 1.646 дописа од којих 53 Општинским организацијама адвоката.

Укупан број предмета који је Администрација имала у раду у 1977. години износио је 2.115 предмета.

Администрација Адвокатске коморе посебно је била ангажована у техничким припремама редовне Скупштине Адвокат-

ске коморе Војводине, техничком раду на Изменама и допунама Статута Адвокатске коморе Војводине, Изменама и допунама Тарифе о награди и накнади трошкова за рад адвоката и техничком раду на изради Нацрта Кодекса адвокатске етике.

Координацију рада између Управног одбора и Администрације Коморе вршио је председник и секретар Управног одбора.

СЕКРЕТАР
Управног одбора

Томислав Милић

ПРЕДСЕДНИК
Управног одбора

Боривој Јекић

ЗАВРШНИ РАЧУН
АДВОКАТСКЕ КОМОРЕ ВОЈВОДИНЕ У НОВОМ САДУ
НА ДАН 31. XII 1977. ГОДИНЕ

I. Рачун имовине — биланс

АКТИВА

Конто	Назив конта	Износ
0023	Некретнина — пословне просторије	137.389,—
003	Основни инвентар	136.912,—
360	Ситан инвентар	12.946,77
0086	Библиотека	69.553,15
1010	Благајна	187,75
1000	Жиро-рачун	235.981,67
0700	Фонд заједничке потрошње — редован	3.224,75
0701	ФЗП — стамбени фонд	16.396,—
0710	ФЗП — кредити	17.722,—
0711	ФЗП — удружена стамбена средства	36.544,30
1203	Адвокати	59.448,40
1204	Адвокати у пензији члан. посм. фонда	19.208,—
310	Канцеларијски материјал	6.496,16
УКУПНА АКТИВА:		752.009,95

ПАСИВА

1200	Страни претплатници на <i>Гласник</i>	42.132,—
02	Исправка вредности — отпис	29.076,—
9000	Имовина	206.540,96
9003	Отпис ненаплативе чланарине	6.893,18
9004	Покриће мањкова	7.977,20
9005	Усавршавање материјалне базе Коморе	72.512,22
9006	Ванредне помоћи	11.000,—
970	Фонд посмртнине	19.519,71
9800	Фонд заједничке потрошње — редован	3.224,75
9801	ФЗП — стамбени	70.662,30
7510	Обрачуната а ненаплаћена чланарина	58.983,—
7512	Обрачуната а ненаплаћена новчана казна	9.332,—
	Веровници	177.696,47
9007	Средства за покриће расхода	36.453,16
УКУПНА ПАСИВА:		752.009,95

Руководилац рачуноводства:
Игњат Гавриловић

Благајник:
Велимир Нинков

Председник:
Боривој Лекић

II. Рачун добитка и губитка

ПРИМАЊА

Конто	Назив конта	Претколона	Гл. колона
7510	Наплаћена чланарина	922.977,—	
7511	Наплаћена претплата на <i>Гласник</i>	133.460,65	
7512	Наплаћено од новчаних казни	10.565,—	
7890	Наплаћено од огласа у <i>Гласнику</i>	2.110,—	
7891	Наплаћено од станарине	360,—	
	Наплаћена разна примања	23.527,46	
УКУПНА ПРИМАЊА:			1,093.000,11

ИЗДАВАЊА

4550	Лични доходи — нето	277.008 —	
4560	Хонорар функционера — нето	6.000,—	
45	Допринеси на горња лична примања	198.892,15	
4011	Оправка инвентара	1.810,—	
400	Огрев, осветљење, вода, смеће	10.120,10	
401	ПТТ трошкови, новине, трош. платн. пром.	20.631,05	
4004	Канцеларијски материјал и часописи	14.004,80	
413	Чланарина Савезу	77.940,—	
403	Дневнице, дангуба и путни трошкови	73.180,—	
409	Осигурање	1.945,40	
415	Одржавање Годишње скупштине	23.150,90	
419	Помоћ удовама бивших адвоката	3.000,—	
	Остали разни издаци	59.462,64	
УКУПНИ ТРОШКОВИ:			767.145,04
417	Ауторски хонорари	103.276,—	
418	Штампање и експедиција <i>Гласника</i>	194.127,50	
ТРОШКОВИ УРЕБЕЊА ГЛАСНИКА:			297.403,50
839	Разлика више наплаћено		28.451,57
УКУПНА ИЗДАВАЊА:			1,093.000,11

Рководилац рачуноводства:	Благајник:	Председник:
<i>Игњат Гавриловић</i>	<i>Велимир Нинков</i>	<i>Боривој Јекић</i>

ФИНАНСИЈСКИ ПЛАН ПРИХОДА ЗА 1978. ГОДИНУ

Парт. Поз.ко.	Назив конта	Позиција	Партија
I. РЕДОВНИ ПРИХОДИ			
1—1	7510	Наплаћена чланарина	970.200,—
1—2	7511	Наплаћена прет. за <i>Гласник</i>	184.800,— 1,155.000,—
II. НЕРЕДОВНИ ПРИХОДИ			
2—1	7895	Наплаћена позајмица	1.000,—
2—2	7512	Наплаћена новчана казна	10.000,—
2—3	7890	Наплаћено од огл. у <i>Гласнику</i>	4.100,—
2—4	7899	Наплаћена разна примања	38.170,— 53.270,—
Пренос средстава за 1977. годину			44.300,—
УКУПНИ ПРИХОДИ			1,252.570,—

ФИНАНСИЈСКИ ПЛАН РАСХОДА ЗА 1978. ГОДИНУ

I. СРЕДСТВА РАДНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ			
1—1		Лични дохоци и фонд зај. потр.	600.650,—
II. МАТЕРИЈАЛНИ РАСХОДИ			
2—1		Електрична енергија	3.000,—
2—2		Гориво (огрев)	7.700,—
2—3		Одржавање чистоће, вода, смеће	3.720,—
2—4		Канцеларијски материјал	18.000,—
2—5		Новине, часописи и литература	3.900,—
2—6		Пошт. телег. телеф. трошкови	14.400,—
2—7		Тр. новчаног и пл. промета	4.800,—
2—8		Чланарина Савезу	79.200,—
2—9		Дневнице и пут. тр. УО, ДИС.	70.000,—
2—10		Дневнице пут. тр. ван Н. Саг	20.000,—
2—11		Днев. пут. тр. за међу. везе	25.000,—
2—12		Днев. пут. тр. (остало)	2.700,—
2—13		Амортизација	5.000,—
2—14		Ауторски хонорари	111.400,—
2—15		Штампање и експе. <i>Гласника</i>	182.100,— 550.920,—

III. ФУНКЦИОНАЛНИ РАСХОДИ

3—1	Хонорар функционера са допр.	10.000,—	
3—2	Трошкови одр. год. скуп.	14.000,—	
3—3	Осигурање Коморе	2.000,—	
3—4	Трошкови поправки	2.000,—	
3—5	Помоћ удовима бив. адвоката	3.000,—	
3—6	Набавка књига за библиотеку	5.000,—	
3—7	Фонд адвокатских приправника	1.000,—	
3—8	Трошкови репрезентације	12.000,—	
3—9	Набавка основних средстава	25.000,—	
3—10	Непредвиђени издаци	27.000,—	101.000,—
УКУПНИ РАСХОДИ			1,252.570,—

На основу члана 47. став 4. Закона о адвокатури и служби правне помоћи („Службени лист САП Војводине” бр. 18 од 6. августа 1976. године) и чл. 81. ст. 1. тач. 4. Статута Адвокатске коморе Војводине, на седници одржаној 22. априла 1978. године у Новом Саду Конференција адвоката утврдила је

ПРЕДЛОГ

ОДЛУКЕ О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА СТАТУТА АДВОКАТСКЕ КОМОРЕ ВОЈВОДИНЕ

Члан 1.

У члану 6.

додаје се нови став 2. који гласи:

Равноправна употреба језика и писама народа и народности обезбеђује се нарочито у вођењу поступка, у усменом и писменом општењу са странкама, изради материјала за Седнице органа у коме се налазе представници друштвене заједнице.

Члан 2.

Из члана 7. бришу се речи:

„Овим Статутом и”.

Члан 3.

У члану 9.

У ставу 1. уместо речи: „до дана полагања свечане изјаве” треба да стоје речи:

„до дана уписа у Именик адвоката”.

Став 3.

брише се у целости.

Члан 4.

У члану 14.

став 3. мења се и гласи:

„адвокат који није дао свечану изјаву не може обављати адвокатску делатност”.

Став 5. мења се и гласи:
„након давања свечане изјаве адвокату се издаје решење о упису у Именик адвоката и адвокатска легитимација”.

Члан 5.

У члану 16.

Из текста се бришу речи: „и другим општим актима”.

Члан 6.

Члан 19.

мења се и гласи:

„адвокат је дужан да уредно плаћа чланарину”.

Члан 7.

Члан 28.

мења се и гласи:

„адвокат може одбити пружање правне помоћи односно отказати заступање из разлога наведених у члану 13. Закона о адвокатури и служби правне помоћи”.

Члан 8.

У члану 35.

став 1. мења се и гласи:

„адвокатским приправницима вежба у адвокатској канцеларији може трајати још једну годину дана од дана стицања права на полагање правосудног испита.”

Члан 9.

У члану 85. став 1.

тачка 19. мења се и гласи:

„разматра извештаје о раду Администрације и радника запослених у Администрацији”.

Члан 10.

У члану 105.

брише се став 6. у целости.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Скупштина Адвокатске коморе Војводине, која је одржана у Новом Саду 19. II 1977. године, донела је Измене и допуне Статута Адвокатске коморе Војводине, те су у смислу члана 48. став 2. Закона о адвокатури и служби правне помоћи поднете на разматрање Скупштини САПВ. После једне исцрпне процедуре код органа управе и скупштинским комисијама, на 39. седници Друштвено-политичког већа Скупштине САПВ, која је одржана у Новом Саду 17. VI 1977. године, размотрене су Измене и допуне Статута, те су стављене следеће примедбе.

1) Дати текст Измене и допуне Статута није урађен у уобичајеној форми у којој се мењају и допуњују општа акта. Дате су само нове одредбе, а било би неопходно да се из текста виде и постојеће, како би се могло утврдити у којој мери се Изменама и допунама врши усаглашавање са Законом о адвокатури и служби правне помоћи.

Сем тога, Измене и допуне Статута врше се одлуком а не на предложени начин. Стога је ове недостатке у форми потребно отклонити.

2) Одредбом члана 6. Измена и допуна прописује се обавеза обезбеђивања равноправне употребе језика, али она не представља потпуну конкретизацију Закона о начину обезбеђивања равноправности језика и писма народа и народности у одређеним органима, организацијама и заједницама („Службени лист САНП” бр. 6/73 и 5/77), јер није прописано у којим односима (пословима) и на који начин се обезбеђује равноправност језика и писма народа и народности.

3) Одредба члана 7. Измена и допуна Статута није у потпуности сагласна са Законом о адвокатури и служби правне помоћи јер у Закону нема овлашћења да се Статутом пропише начин остваривања самоуправних права адвокатских приправника.

4) Из формулације члана 9. могао би се извести закључак да се свечана изјава даје пре уписа у Именик адвоката, међутим, чланом 11. Закона прописано је да се свечана изјава даје после уписа у Именик, па уколико одредба члана 9. није сагласна са Законом.

Ставом 3. истог члана прописује се ограничење за упис у Именик адвоката које није сагласно са чланом 7. Закона. У члану 7. су прописани услови за вршење адвокатске делатности од којих је један уписивање у Именик адвоката. Пошто у Закону нема основа за ову статутарну одредбу то је потребно да се она усклади са Законом односно да се изостави.

5) Одредба члана 14. став 3. није сагласна са Законом, јер се не може сматрати да је адвокат повукао захтев за упис у Именик адвоката ако у року од 30 дана није дао свечану изјаву. Ово из разлога што он пре давања свечане изјаве мора бити уписан у Именик адвоката, а Статутом би се могло прописати да адвокат не може обављати делатност пре давања свечане изјаве, иако је уписан у Именик адвоката.

6) Чланом 16. Измена и допуна Статута прописује се да се права и дужности адвоката утврђују и „другим општим актима Адвокатске коморе”. Из одредаба члана 48. Закона произилази да се права и дужности адвоката могу утврђивати само Статутом Адвокатске коморе.

Исто тако, чланом 19. Измена и допуна утврђује се да је адвокат дужан према Адвокатској комори извршавати и „друге материјалне обавезе”.

С обзиром на поменућу одредбу члана 48. Закона према којој се Статутом Адвокатске коморе утврђују права и дужно-

сти адвоката према Адвокатској комори произилази да одредбе члана 16. и 19. Измена и допуна нису сагласне са Законом.

7) У члану 28. прописује се да адвокат може одбити пружање правне помоћи због своје болести, због преоптерећености, због незнатног изгледа за успех, због помањкања специјалног знања у одређеној грани права и због неспособности да странка плати готове издатке. У члану 13. став 2. Закона прописани су случајеви у којима је адвокат дужан да одбије пружање правне помоћи, али Законом није прописано овлашћење да се Статутом Адвокатске коморе могу утврдити и случајеви у којима би адвокат могао одбити пружање правне помоћи односно отказати заступање. Стога одредба члана 28. Измена и допуна Статута није у складу са Законом о адвокатури и служби правне помоћи.

8) Чланом 35. став 1. Измена и допуна прописује се да је адвокатски приправник дужан да полаже правосудни испит у року од 1 године од дана стицања права на полагање. Оваква обавеза не може се прописати не само Статутом већ ни Законом, јер правним средствима не може се обезбедити извршење овако прописане обавезе. Стога ова статутарна одредба није у складу са правним системом.

9) Тач. 19. члана 85. прописује се да Управни одбор одлучује о заснивању и престанку рада радника запослених у Администрацији. Ова одредба није у складу са одредбама Закона о удруженом раду којима се уређују положај, права и дужности радних заједница које обављају послове за друштвене организације.

10) Одредбом члана 105. став 6. прописује се да за мање повреде дужности адвокати и адвокатски приправници одговарају пред Дисциплинским комисијама Општинских организација адвоката. Пошто је у члану 48. Закона прописано да се Статутом Адвокатске коморе утврђују мере, поступак и органи за покретање и вођење поступка због повреде адвокатске дужности....., то поменута одредба Измена и допуна Статута није у складу са Законом, јер Дисциплинска комисија Општинске организације адвоката није орган Адвокатске коморе у смислу члана 48. Закона. Услед изложеног ова статутарна одредба није у складу са Законом.

Разматрајући примедбе Друштвено-политичког већа Скупштине САПВ Управни одбор Адвокатске коморе Војводине на седници одржаној у Суботици јула 1977. године, одлучио је да се све примедбе усвоје.

Конференција адвоката, на седници одржаној у Новом Саду 22. априла 1978, утврдила је Предлог одлуке о Изменама и допунама Статута Адвокатске коморе Војводине, који упућује Скупштини Адвокатске коморе Војводине у смислу члана 69. став 1. тач. 3. на доношење.

Нови Сад, 22. април 1978.

Конференција адвоката

ЧЛАНЦИ И РАСПРАВЕ

Др Милијан Поповић

доцент Правног факултета у Новом Саду

МАРКС, ЕНГЕЛС, ЛЕЊИН И ТЕОРИЈА СОЦИЈАЛИСТИЧКОГ ПРАВА

Марксово и Енгелсово учење о праву представља револуционарни преврат у теорији права. То учење карактерише оригиналност, комплексност и дубина анализе, револуционарни и изразито хуманистички карактер. Маркс и Енгелс су демистификовали појам права, открили његову суштину, историјско место и његов пролазни карактер.

Марксово и Енгелсово схватање права није настало случајно. Оно је израз и последица економског, политичког и идејног развоја друштва, као и револуционарног гибања пролетерских маса у низу земаља, посебно у Француској. Они су уградиле у своје учење, у одређеном смислу, све што је било прогресивно у дотадашњој људској историји. Посебан значај имали су класична буржоаска политичка економија (која је открила анатомију класа у друштву и улогу имовинске неједнакости у настанку државе), француски утопијски социјализам (који је указао да основу политичких установа чини економски развитак и да је свака политичка револуција условљена објективним и субјективним факторима) и класична немачка филозофија (у којој је марксизам пронашао моћно методолошко оружје — дијалектику, истина развијену на идеалистичкој основи).

Једна од основних карактеристика Маркса и Енгелса јесте да су они били револуционари. Отуда потиче њихов повећан интерес за политичке појаве, посебно за државу, а делом и за право. Не треба губити из вида да су држава и право веома значајна средства политике. Маркс се, чак, и у списима економског карактера дотицао проблема права. Он је тежио једној јединственој науци, јер је увиђао међусобну повезаност и испреплетеност свих појава. Отуда су бесплодна сва разматрања да ли је Маркс био само филозоф или економист или социолог или политиколог. Он је био „у исто време све то”.¹

¹ В. Лукић: *Маркс као социолог*, у књизи *Марксова мисао*, Београд, 1964.

Теоретичари права се разилазе у одговору на питање да ли постоји Марксова и Енгелсова интегрална теорија права. Једни (С. Врачар)² сматрају да је у радовима Маркса и Енгелса садржана комплетна теорија права (у радовима Маркса и Енгелса постоји „врло обиман материјал“ који „кад би се сабрао на једном месту“ сачињавао би „свестрано и заокружено изложено теорију државе и права“). Већина других писаца (Тадић, Деган, Анзуловић)³ сматрају да Маркс и Енгелс „нису много писали о проблемима права“, да је Маркс о праву „оставио само неколико успут набачених идеја и то приликом разматрања других проблема“, да Маркс и Енгелс „нису доспјели да се детаљније баве питањима теорије права“. То се, поред осталог, објашњава чињеницом да Маркс и Енгелс нису имали намеру „да од својих погледа праве један завршен систем“.

Маркс и Енгелс нису написали целовито, комплетно дело о праву, већ су нам оставили у наслеђе метод и одговоре на основна (али не и на сва) питања теорије права. Познато је да се Маркс спремао да напише критику државе, права и политике.⁴ О садржају тог неоствареног дела сведочи скица нађена у Марксовој бележници:⁵

„1. *Хисторија настајања модерне државе или француска револуција*. Самоопредјелљивање политичког бића — замјенљивање с античком државом. Однос револуционара према грађанском друштву. Удвостручавање свих елемената у грађанске и државу (Staatswesen).

2. *Прокламација човјекових права и конституција државе*. Индивидуална слобода и јавна власт. Слобода, једнакост и јединство. Сувременост народа.

3. *Држава и грађанско друштво*.

4. *Репрезентативна држава и повеља* (Scarte). Конституционална репрезентативна држава, демократска репрезентативна држава.

² В. Врачар: *Социјална садржина функције државно-правног покрета*, Београд, Савез удружења правника Југославије, 1965.

³ В. Тадић: *Теорија Ј. Б. Пашуканиса и неки проблеми марксистичке теорије права*, у књизи *Општа теорија права и марксизам*, Сарајево, „Веселин Маслеша“, 1958; Деган: *Пашуканисова концепција међународног права*, Радови Одељења друштвених наука АНУ БиХ, књ. XXXVIII, Сарајево, 1970; Анзуловић: *Класици марксизма и право* (с освртом на Келзену критику), Зборник радова Правног факултета у Сплиту, IV/1966.

⁴ Занимљиво је да сва Марксова значајнија дела имају или у наслову (*Прилог критици политичке економије*) или у поднаслову (нпр.: *Капитал* — критика политичке економије) израз „критика“.

⁵ В. Маркс (*Грађанско друштво и комунистичка револуција*), у књизи *Рани радови*, Загреб, 1973. Занимљиво да неки совјетски аутори сматрају да је наведена скица, у ствари, радни материјал за *Немачку идеологију* (в. Розин: *Формирање марксистског учења о господарству и праву*, у књизи *Историја политических учениј*, Москва, Изда-во „Висшая школа“, 1972), што је само једним делом тачно. *Немачка идеологија* је по свом садржају знатно ужа, али и ширира од наведене скице.

5. *Подјела власти*. Законодавна и извршна власт.
6. *Законодавна власт* и законодавна тијела. Политички клубови.
7. *Извршна власт*. Централизација и хијерархија. Централизација и политичка цивилизација. Федеративно уређење и индустријализација. *Државна и опћинска управа*.
- 8'. *Судска власт и право*.
- 8". *Националност и народ*.
- 9'. *Полигичке партије*.
- 9". *Изборно право, борба за укидање државе и грађанског друштва.*"

Крајње је време да се макар са закашњењем од више деценија изврши комплетна идентификација мисли Маркса и Енгелса о праву. Тај посао је олакшан издавањем њихових сабраних дела на немачком и руском. Издавање сабраних дела Маркса и Енгелса на српскохрватском језику је у току — издавач Институт за међународни раднички покрет.

За теорију права посебан значај имају следећи Марксови радови:

1. *Филозофски манифест историјске школе права* (1842);
2. *Прилог критици Хегелове филозофије права* (1843);
3. *Прилог јеврејском питању* (1843);
4. *Критика Хегелове филозофије државног права* (1844);
5. *Економско-филозофски манускрипти* (1844);
6. *Критичке примедбе уз чланак „Пруски краљ и социјална реформа. Од једног Пруса“* (1844);
7. *Света породица или критика критичке критике* — заједно са Енгелсом (1845);
8. *Немачка идеологија* — заједно са Енгелсом (1845/46);
9. *Беда филозофије* (1847);
10. *Манифест комунистичке партије* — заједно са Енгелсом (1848);
11. *Класне борбе у Француској* (1850);
12. *18. бример Луја Бонапарте* (1851/52);
13. *Британска владавина у Индији* (1853);
14. *Предговор за „Прилог критици политичке економије“* (1859);
15. *Капитал* — посебно, I том (1867);
16. *Грађански рат у Француској* (1871);
17. *Конспект књиге Бахуњина „Државност и анархија“* (1874/75);
18. *Критика Готског програма* (1875);
19. Од значаја су и бројна Марксова писма, посебно, Аненкову (1846), Вајдемејеру (1852), Ласалу (1861), Кугелману (1865, 1866, 1871), Болтеу (1871).

Не треба потцењивати ни многе ситније ране Марксове радове као што су:

1. *Белешка о новој пруској цензурској инструкцији* (1842);
2. *Дебата о слободи штампе* (1842);
3. *Дебата поводом Закона о крађи шуме* (1842);
4. *Оправдање мозељског дописника* (1843), итд., који су сведочанство обликовања Марксове мисли, његовог прелаза од револуционарног демократизма на материјализам и комунизам.

Велики је значај и Енгелсових дела за теорију права, посебно:

1. *О стамбеном питању* (1872/73);
2. *О ауторитету* (1874);
3. *Анти-Диринг* (1878);
4. *Развитак социјализма од утопије до науке* (1880);
5. *Порекло породице, приватне својине и државе* (1884);
6. *Лудвиг Фојербах и крај немачке класичне филозофије* (1888);
7. *Критика Хауарта Ерфуртског програма* (1891);
8. *Увод за „Грађански рат у Француској“* — Енгелсов „теоријски тестамент“ (1895);
9. Велики значај имају и Енгелсова писма, нарочито: Куну (1872), Бебелу (1872, 1875), Зоргеу (1874), Шмиту (1890), Блоху (1890), Мерингу (1893), Штаркенбергу (1894).

Има писаца који би желели да одвоје Маркса од Енгелса и да их, чак, супротставе. Маркс је, по њиховом мишљењу, стваралац, а Енгелс — публициста, популаризатор Марксових дела.⁶ Са оваквим схватањем се не можемо сложити. Иако је Енгелс уз Маркса, по властитом казивању, „свирао другу виолину“, ипак се не може порећи да је и сам, делом, учествовао у заснивању и, нарочито, разради новог погледа на свет.⁷

Неоспоран је и значај Лењинових дела за теорију права, посебно за теорију социјалистичког права. Тачно је примећено да је Лењин открио суштину социјалистичког права, разрадио основне принципе социјалистичког права, одредио задатке социјалистичког права, осветлио питања теорије и праксе социјалистичког законодавства, указао на значај револуционарне социјалистичке законитости.⁸ Лењин је, иначе, и веома живо учествовао у изградњи совјетског уставног и правног поретка, што је опште познато. Док су Маркс и Енгелс посматрали право, пре свега, са становишта припреме револуције, Лењин је већ био у прилици да изучава право у условима изградње социјализма, што је несумњива предност. Отуда су Лењинови радови

⁶ В. Врачар, н. д.

⁷ В. Енгелс: *Лудвиг Фојербах и крај класичне немачке филозофије*, Загреб, Култура, 1950; в. и наш рад: *Анти-Диринг и теорија права*, Зборник радова Правног факултета у Новом Саду, IX/1975.

⁸ В. В. И. Ленин *о социјалистическом государстве и праве*, Москва, „Наука“, 1969.

о социјалистичком праву, у извесном смислу, значајнији од Марксових и Енгелсових радова. Овде, посебно, подвлачимо значај главног Лењиновог дела које се односи на државу и право, посебно социјалистичку државу и право, написаном у предвечерје октобарске револуције — *Државу и револуцију* (1917).

Наш је утисак да мисли Маркса, Енгелса и Лењина о праву, посебно о социјалистичком праву нису у довољној мери искоришћене за стварање теорије права, посебно теорије социјалистичког права. У нашим, југословенским условима био би напредак кад би се прикупиле Марксове, Енгелсове и Лењинове мисли на једно место и, за почетак, макар и глосаторски обрадиле. Марксове, Енгелсове и Лењинове мисли о праву морају бити полазна тачка и основа за стварање савремене теорије права, посебно теорије социјалистичког права.

Мр Ивица Крамарић

стручни сарадник Окружног суда у Сиску

ОДРИЦАЊЕ ОД ПРАВА НА ПОДНОШЕЊЕ ЖАЛБЕ И ОДУСТАНАК ОД ПОДНЕСЕНЕ ЖАЛБЕ У КРИВИЧНОМ ПОСТУПКУ

1. Опће напомене

Пригодом подношења жалбе против првостепене пресуде оптуженик се мора држати низа формалности прописаних нашим ЗКП-ом, које уколико нису испуњене, могу довести до негативних процесних посљедица за оптуженика. Овдје ћемо се ограничити само на излагање института одрицања од права на подношење жалбе и одустанку од већ поднесене жалбе против првостепене пресуде у кривичном поступку, а међу такве врсте формалности спадају и институти рокова за подношење жалбе, као и институт допуне жалбе против првостепене пресуде.

За разлику од првостепеног кривичног поступка у којем превладава начело *etiam volenti fiat iniuria*,¹ у поступку поводом поднесених правних лијекова долази до изражаја више диспозитивно начело странака, а поготово оптуженика, од којега самога највише овиси да ли ће се или неће тим правом користити, тј. он има право поднијети жалбу, али се може и одрећи од права на подношење жалбе, а може и одустати од већ поднесене жалбе. Подузимање ових процесних радњи не овиси о вољи оптуженика једино у случајевима, ако је окривљеник нијем, глух или је неспособан да се сам успјешно брани или ако се поступак води због кривичног дјела за које се може изрећи смртна казна,² у којим случајевима о споменутих радњама одлучује бранитељ, а не окривљеник, односно оптуженик се не може одрећи од права на подношење жалбе нити одустати од већ поднесене жалбе ако му је изречена смртна каз-

¹ Огорелица Н.: Казнено процесуално право. Загреб, 1889, стр. 583. У вези с том проблематиком види и Грубиша М.: Чињенично стање у кривичном поступку. Загреб, 1963, стр. 104, 106 и 107.

² Чл. 70. ст. 1. ЗКП.

на,³ без обзира на то, да ли је он сам или нетко други од овлаштених особа поднио жалбу у његову корист.⁴

Одрицање и одустанак подносе се у истој форми као и сам правни лијек, тј. било писмено или усмено у записник⁵ у којим случајевима се ради о одрицању или одустанку изријеком странке. Међутим, одређене конклюдентне радње оптуженика могу имати фактично за посљедицу одрицање од права на подношење жалбе, као на примјер пропуштање рока за подношење правног лијека је у ствари одрицање од правног лијека,⁶ као и уплата новчане казне прије правомоћности пресуде, молба за одгоду наступа извршења казне итд. За разлику од сұстава правних лијекова који је утемељен на дуалитету (призив и ревизија) у којем се може захтјев оптуженика за наступ казне затвора сматрати уједно одрицањем од права на подношење ревизионе жалбе,⁷ у нашем сұставу правних лијекова у којем је усвојена монистичка концепција јединственог редовног правног лијека у облику жалбе (против пресуда и рјешења), захтјев оптуженика за наступ издржавања казне затвора (када се оптуженик налази у притвору)⁸, не би се могло сматрати прећутним одрицањем од права на подношење жалбе, јер наступ издржавања казне затвора у овом случају аутоматски не поништава право оптуженика на подношење жалбе. Ако би то тако било, онда би то законодавац *expressis verbis* унио у ЗКП, но такво рјешење колидирало би с начелом тражења материјалне истине и разлозима правичности. Ми у овим нашим излагањима првенствено говоримо о одрицању и одустанку само оптуженика, јер ћемо кроз та излагања детаљно упознати правну нарав ових кривичнопроцесних института, а ради цјеловитости и прегледа ове материје, довољно је маргинално споменути, да на подузимање ових кривичнопроцесних института имају право и неки други субјекти права на подношење жалбе:

а) јавни тужилац може се одрећи права на подношење жалбе након донијете ослобађајуће пресуде у случају када одмах подиже нову оптужницу усменом изјавом или писмено у року од осам дана по објави пресуде;⁹

³ Чл. 361. ст. 4. ЗКП.

⁴ Чл. 360. ст. 1. ЗКП (законски заступник оптуженика), ст. 2. и 3. ЗКП.

⁵ Чубински М.: Научни и практични коментар Закона о судском кривичном поступку Краљевине Југославије. Београд, 1933, стр. 550.

⁶ Васиљевић Т.: Систем кривичног процесног права СФРЈ. Београд, 1971, стр. 586.

⁷ Марковић Б.: Уџбеник судског кривичног поступка Краљевине Југославије. Београд, 1937, стр. 480; Огорелица Н.: *Ibid.*, стр. 584 биљ. 2.

⁸ Чл. 353. ст. 8. ЗКП.

⁹ Чл. 355. ст. 1. ЗКП; Види *ratio legis* о овој новелираној одредби у Цвијовић О.—Поповић Д.: Закон о кривичном поступку с коментаром, објашњењима и упутствима за практичну примену. Београд, 1977, стр. 259—260.

б) тужилац (јавни тужилац, оштећеник као тужитељ или приватни тужитељ) и оштећеник могу се одрећи права на подношење жалбе од момента објаве пресуде па до истека рока за подношење жалбе, а могу до доношења одлуке другостепеног суда одустати од већ поднесене жалбе.¹⁰

Одрицање и одустанак од жалбе не могу се опозвати¹¹ ради чега је недопуштена жалба која би ипак након тога била поднесена.¹² Жалба од које су се одрекле или одустале овлаштене особе одбацит ће се рјешењем као недопуштена.¹³

У склопу ове проблематике спорно је питање утврђења момента наступања правомоћности пресуде у случају одустанка од већ поднесене жалбе. У случају одрицања од права на подношење жалбе ствар је јасна, будући правомоћност наступа од датума проглашења односно објаве пресуде, међутим, када се ради о одустанку од већ поднесене жалбе, онда момент наступања правомоћности може се рачунати:

— од датума објаве пресуде првостепеног суда;

— од датума када истиче осмодневни односно петнаестодневни рок који је предвиђен за подношење жалбе у сумарном односно редовном кривичном поступку;

— од датума доставе поднеска странке о одустанку од поднесене жалбе;

— од датума доношења рјешења о обустави поступка односно о одбачају жалбе као недопуштене.¹⁴

У вези с моментом наступања правомоћности у нашој теорији и јудикатури нису заузимања било какова стајалишта, док су у страниј теорији и јудикатури по том питању заузимања различита правна стајалишта,¹⁵ а превладало је стајалиште да првостепена пресуда постаје правомоћна даном доношења одлуке којом се утврђује одустанак од поднесене жалбе, а не дан када је по овлаштеној странци поднесена изјава о одустанку од жалбе.¹⁶

¹⁰ Чл. 361. ст. 2. ЗКП.

¹¹ Чл. 361. ст. 3. ЗКП; Према чл. 368. ст. 2. ЗКП СР Румунске унаточ одрицања од подношења ревизионе жалбе, ипак ју се може поднијети али само у законом предвиђеном року.

¹² Став Кривичног одјељења Врховног суда Србије на сједници 30. V 1968 (цитирано према Цвијовић О.—Поповић Д.: Ibid., стр. 269).

¹³ Чл. 383. ЗКП. Унаточ тако јасне одредбе у нашој теорији изношена су мишљења да у таквим случајевима не би требало жалбу одбацити, већ би било довољно констатирати да је пресуда, против које је упућена повучена жалба, правомоћна (Види чланке: 1. Петрић Б.: Нека питања у вези жалбе против првостепене пресуде у кривичном поступку — „Гласник” Адвокатске коморе Аутономне Покрајине Војводине, бр. 12: 1961, стр. 5 и 2. Вуковић Б.: Одустанак од жалбе у кривичном поступку — „Правни живот”, бр. 6—7: 1953, стр. 3—4).

¹⁴ Kaftal A.: Prawomocność wyroków sadowych w polskim prawie karnym procesowym. Warszawa 1966, str. 97.

¹⁵ Kaftal A.: Ibid., str. 97—100.

¹⁶ Kaftal A.: Ibid., str. 100.

2. Одрицање

Под одрицањем од права на подношење жалбе против првостепене пресуде разумијева се процесна радња воље (манифестиране изријеком или конклюдентним радњама од објаве пресуде до истека рока за подношење жалбе) оптуженика да не жели користити овај редовни правни лијек с тиме, да у редовном поступку та воља оптуженика може доћи до изражаја само након што му је достављена пресуда,¹⁷ док у сумарном поступку оптуженик се може одрећи права на жалбу одмах по објави пресуде.¹⁸ У редовном поступку (када се суди за кривична дјела за која је прописана казна затвора преко три године) оптуженик се може изузетно одрећи права на подношење жалбе и прије доставе пресуде ако су се тужилац и оштећеник, када овај има право да поднесе жалбу због свих основа (члан 360. ст. 4. ЗКП), одрекли права на подношење жалбе, осим у случају ако би оптуженик по пресуди имао издржавати казну затвора.¹⁹ Примјена ове одредбе доћи ће у обзир само онда када ће се радити о случајевима лакших кривичних дјела, код којих није дошло у обзир изрицање безувјетне казне затвора (већ новчана казна, увјетна осуда, судска опомена, ослобођење од казне, као и случајеви већ издржане казне у притвору), чиме се даје могућност да један знатан број судских одлука (пресуда или рјешења) постане правомаћан непосредно по објави односно прије извршене доставе првостепене пресуде, тако да у свим осталим случајевима и даље остаје на снази правило, према којем се оптуженик не може одрећи права на подношење жалбе прије него што му судска одлука буде достављена.²⁰ Прије наведеним разлозима законодавац се руководио и при регулирању таквог рјешења у сумарном поступку с том разликом, што ће се пријепис пресуде доставити оптуженику (и другим странкама, те оштећенику) само ако то захтијевају, и као почит представља у ЗКП из 1977. године: „Ако су се обје странке и оштећеник по објави пресуде одрекли права на жалбу и ако нитко од њих није захтијевао доставу пресуде, писмено израђена пресуда не мора садржавати образложење”.²¹

Поставља се сада питање, због чега је још учињена споменута дистинкција при одрицању од права на подношење жалбе између редовног и сумарног поступка? Одговор на то питање произлази из чисто психолошких разлога, које је најрељефније у нама доступној књижевности изразио један аустријски криминалиста слиједећим ријечима:

¹⁷ Чл. 361. ст. 1. (прва реченица) ЗКП.

¹⁸ Чл. 443. ст. 5. (прва реченица) ЗКП.

¹⁹ Симић Д.: Измене у кривичном поступку — „Југословенска ревија за криминологију и кривично право”, бр. 4: 1976, стр. 583; Чл. 361. ст. 1. (друга реченица) ЗКП.

²⁰ Цвијовић О. — Поповић Д.: Ibid., стр. 269.

²¹ Чл. 443. ст. 5. (задња реченица) ЗКП.

„Очекивање пресуде изазива узбуђење посебне врсте. Као што свака неизвесност у погледу будућности изазива једну несигурност и може да изнури мисао, тако исто се и изрицање о кривици и казни увек очекује са највећим узбуђењем. Узбуђеност расте уколико се приближава време изрицања пресуде. Дакле, није само замореност та која чини оптуженог немирним уколико дуже траје претрес. Исто тако је у основи погрешно пребацити оптуженом да се претвара због тога што је почео да плаче у време када његов бранилац излаже завршну реч. Овде је плач, напротив, у суштини условљен узбуђењем, која је у овом тренутку порасла до максимума.

Дакле, објављивање пресуде одиграва се начелно у тренутку у коме је оптужени у највећем узбуђењу. Ова околност процесно је важна, пошто оптужени у вези са објављивањем пресуде даје одлучне изјаве у погледу правног лека, иако можда није био у стању да услед узбуђености уопште схвати пресуду, а камоли да разуме њен значај. Стога, у начелу, треба поставити питање о евентуалном одрицању правног лека само онда кад је оптужени имао времена да се у извесној мери умири за време изношења образложења пресуде и пошто му је поново на разумљив начин саопштен диспозитив пресуде као и последице које у вези с њим наступају.”²² Или сличним ријечима: они исти разлози који су били одлучујући за одређивање реалног рока за подношење жалбе против првостепене пресуде, говоре и у прилог начелне забране у редовном поступку, да се оптуженик одриче права на подношење жалбе након објаве пресуде, јер се „он тад може налазити у узбуђеном стању, под непосредним утиском објављене пресуде, и услед тога можда склон да донесе непромишљену одлуку или да подлегне разним сугестијама и погрешним саветима. Овако му се оставља довољно времена да пресуду хладно проучи и то заједно са њеним пуним разлозима, да се консултује са својим браниоцем па да се тек онда одлучи да ли ће се жалити или не”,²³ иако су мотиви одрицања без значаја: странка се може одрећи правног лијека зато што је са одлуком задовољна или зато да би одрицањем постигла неки други за њу користан циљ.²⁴ Према томе, ако би се оптуженик у редовном поступку одрекао права на подношење жалбе одмах након објаве пресуде а прије него му је била достављена (овдје се наравно мисли само на правило из чл. 361. ст. 1. реченица 1. ЗКП) не производи никакав правни учинак, те након таквог одрицања првостепени суд није обавезан доносити никакву одлуку односно обавезан је једино свим стран-

²² Grassberger R.: Psihologija krivičnog postupka. Sarajevo, 1958, str. 141.

²³ Објашњења Законика о кривичном поступку из 1953. године. Београд, 1953, стр. 281 — Изд. „Архив за правне и друштвене науке”; Стефановић-Златић М.: Посебна права одбране окривљеног у поступку по жалби — „Анали Правног факултета у Београду”, бр. 1—2: 1977, стр. 18.

²⁴ Васиљевић Т.: Систем..., стр. 586.

кама доставити по један примјерак првостепене пресуде, јер „превремена изјава сматра се као да није ни дата.”²⁵

У вези с институтом одрицања намеће се питање, да ли би се оптуженик и тужилац могли споразумјети о одрицању од подношења жалбе против првостепене пресуде. Мишљења смо, да се то не би смјело толерирати у случају када се ради о јавном тужиоцу или оштећенику као тужитељу, који гоне оптуженика за кривична дјела која се гоне по службеној дужности (ex offio). Међутим, не видимо запреке да дође до таквог споразумно датог писменог одрицања у посебним случајевима сумарног поступка.²⁶ Ако је у случајевима кривичних дјела која се гоне по приватној тужби суду дата официозна функција да мири странке, а поготово у оним случајевима који су предвиђени по први пута у новом ЗКП-у, тј. када је и мировно вијеће овлаштено да мири странке, због чега се до помирења и диспозиције странака не би поштивало у стадију након објаве првостепене пресуде све до истека рока за подношење жалбе након што пресуда буде достављена странкама. Ако би се у судској пракси догодио такав случај, мишљења смо да би споразумно одрицање у наведеним случајевима суд требао респектирати.²⁷

3. Одустанак

Под одустанком од поднесене жалбе против првостепене пресуде разумјева се процесна радња воље (манифестиране изријеком или конклуидентним радњама од момента поднесене жалбе до доношења другостепене одлуке) оптуженика да се не

²⁵ Васиљевић Т.: Коментар Законика о кривичном поступку. Београд, 1957, стр. 331; У теорији грађанског процесног права у прилогу овог схваћања изјаснио се и Трива С.: „Одрицање прије могућности сазнања за садржај одлуке у односу на коју се врши није допуштено. Странка би се таквим поступком одрицала права које још није настало (арг. чл. 323/ЗПП — мисли се на ЗПП који је важио до 30. VI 1977. год. — примједба И. К.), а било би, осим тога неправедно допуштати самоограничавање права на кориштење једног таквог важног овлаштења још прије него странка буде у могућности да оцијени од каквог је значаја судска одлука за могућност остварења заштите њених права. Овакво одрицање могло би штетно утјецати и на остварење опћих циљева правосуђа. Сазнање судаца о недопуштености побијања одлуке која још није ни објављена могло би дестимулативно дјеловати на њихова настојања да законито суде” — Трива С.: Грађанско процесно право I — Загреб, 1972, стр. 562; Међутим, у теорији грађанског процесног права постоји и мишљење да се одрицање од правног лијека може вршити и прије него што је судска одлука донијета односно достављена — Види у Статовци Е.: Систем правних лијекова по албанском Грађанском парничном кодексу и југославенском Закону о парничном поступку — Магистарска радња прихваћена 1970. године на Правном факултету у Загребу — стр. 33, биль. 131.

²⁶ Чл. 441. ст. 1. и 2, и чл. 445. ЗКП.

²⁷ Супротно мишљење у теорији грађанског процесног права изнио је Најман — Види у Статовци Е.: Ibid., стр. 35, тј. да споразум странака да неће подносити правни лијек, нема процесног значења.

расправља о његовој жалби и не доноси другостепена одлука. Дакле, за одустанак од жалбе претпоставка јест, да је овај правни лијек поднесен.²⁸ Сам одустанак мора бити јасан, изричит и безувјетан, што конкретно значи, да није могућ одустанак, на примјер, под увјетом да и друга странка одустане од жалбе, а то исто важи и при одрицању.²⁹ Будући је одустанак од жалбе у суштини одустанак од жалбе приједлога,³⁰ одустанак од жалбе може бити потпун или дјеломичан.³¹ На примјер, ако је оптуженик поднио жалбу из више правних основа,³² може одустати рецимо од оног дијела жалбе у којем побија првостепену пресуду због битне повреде одредаба кривичног поступка и повреде кривичног закона, а остати при оном дијелу жалбе који се односи на побијање пресуде због одлуке о казни. У теорији је исправно истакнуто, да моменат од којег одустанак производи учинак може бити од великог практичног значења, јер у случајевима амнестије која се односи само на правомоћне судске одлуке до дана акта о амнестији,³³ поједини оптуженик у случају одустанка може бити обухваћен амнестијом, а у супротном случају не.

За одустанак од жалбе постоје одређена ограничења гледе субјектата права на подношење жалбе. Тако оптуженик може одустати од већ поднесене жалбе без икаквих ограничења, као и од жалбе коју су поднијели његов бранитељ или особе наведене у чл. 360. ст. 2. ЗКП у његову корист,³⁴ с тиме да не може одустати од поднесене жалбе ако му је изречена смртна казна,³⁵ без обзира да ли ју је он поднио или нетко други од законим овлашћених особа у његову корист. Ако јавни тужилац поднесе жалбу у корист оптуженика, овај од ње не може одустати, али се поставља питање, да ли од жалбе може одустати у том случају јавни тужилац, те бранитељ и особе из чл. 360. ст. 2. ЗКП који су поднијели жалбу у корист оптуженика, јер се може догодити случај у судској пракси да је оптуженик — поуздавајући се у поднесену жалбу по овим особама — пропустио да сам поднесе жалбу, своју жалбу. За рјешење овог питања постоје три пута. Према првоме, од жалбе која је поднесена по овлашћеним особама односно субјектима у корист оптуженика не може се одустати без његове сугласности,³⁶ односно ако се ради о бранитељу, без изричитог овлаштења односно пуномоћи

²⁸ Марковић Б.: Уџбеник..., стр. 481.

²⁹ Петрић Б.: Правни лекови у кривичном поступку. Београд, 1968, стр. 94.

³⁰ Васиљевић Т.: Систем..., стр. 587.

³¹ Петрић Б.: Правни лекови..., стр. 94.

³² Чл. 363. ЗКП.

³³ Васиљевић Т.: Систем..., стр. 587; Филип Ј.: Нека спорна питања из новог ЗКП. „Гласник“ бр. 12: 1953, стр. 14—15.

³⁴ Чл. 361. ст. 1. ЗКП.

³⁵ Чл. 361. ст. 4. ЗКП.

³⁶ Такво рјешење постоји у чл. 380. ст. 3. ЗКП НР Пољске и параграфа 302. ст. 1. ЗКП СР Њемачке.

оптуженика³⁷ а ако се ради о малољетнику без изричитог овлашћења законског заступника. Ако постоји сумња у сугласност оптуженика, суд би се требао обратити директно оптуженику с питањем, да ли се он слаже с одустанком од жалбе.³⁸ Друго рјешење се састоји у томе, да повучена жалба по јавном тужиоцу може бити одржана на снази изјавом оптуженика у чију је корист поднесена, да се с њоме слаже и моли да се унаточ одустанка јавног тужиоца по њој донесе другостепена одлука.³⁹ Треће рјешење, ради осигурања одбране интереса оптуженика састојало би се у обавијести оптуженика о одустанку од жалбе у његову корист, те на његов приједлог дозвола повраћаја рока у пријашње стање како би му се омогућило подношење жалбе.⁴⁰

Према нашем ЗКП од поднесене жалбе може се одустати до доношења другостепене одлуке, које рјешење не постоји у свим савременим законодавствима, јер се у неким та процесна радња може подузети само до почетка сједнице другостепеног суда,⁴¹ или се пак након почетка те сједнице може одустати од жалбе само уз сугласност противне странке.⁴²

У вези с одустанком намеће се још низ других интересантних питања, а укратко ћемо се осврнути на само два која се појављују у судској пракси. На примјер, ако оптуженик поднесе жалбу против првостепене пресуде због одлуке о казни, али касније у одговору на жалбу овлаштеног тужиоца изријеком стави приједлог да се жалба тужиоца одбије и пресуда потврди, таква изјава се сматра као одустанак оптуженика од своје раније жалбе, због чега се његова жалба мора одбацити као недопуштена.⁴³

И на крају, поставља се врло интересантно питање, да ли је другостепени суд овлаштен да након одустанка оптуженика од поднесене жалбе у стадију кривичног поступка — када је већ судија извјеститељ на сједници другостепеног суда поднио извјештај о предмету и у својем извјештају изнио да су уочене одређене повреде кривичног поступка које суд мора по службе-

³⁷ Такво рјешење постоји у параграфу 302. ст. 2. ЗКП СР Њемачке и у чл. 369. ст. 1. ЗКП СР Румунске, а постојало је и у параграфу 325. ст. 3. Закона о судском кривичном поступку Краљевине Југославије.

³⁸ Тако Kalinowski S.: *Polski proces karny*. Warszawa 1972, str. 500.

³⁹ Такво рјешење постоји у чл. 369. ст. 4. ЗКП СР Румунске; По мишљењу Огорелице јавни тужилац („државни одвјетник” по Огорелици) не треба имати приволо оптуженика за одустанак од правног лијека — Огорелица Н.: *Ibid.*, стр. 585.

⁴⁰ Пиерлов И. Д.: *Кассацiоное производство в советском уголовном процессе*. Москва, 1968, стр. 226—227.

⁴¹ Чл. 338. ст. 6. ЗКП РСФСР.

⁴² Такво рјешење данас постоји у параграфу 303. ЗКП СР Њемачка с тиме, да се за одустанак од жалбе једног од суоптуженика не тражи сугласност осталих суоптуженика. Сугласност противне странке након почетка расправе пред другостепеним судом било је предвиђено и у параграфу 325. ст. 4. ЗСКП Краљевине Југославије.

⁴³ У том смислу види донијето рјешење Врховног суда Србије Кж 729/69. у књизи Симић-Јекић З.: *Кривично процесно право у пракси*. Београд 1973, стр. 282—283.

ној дужности испитати, да ли ће дакле другостепени суд након одустанка оптуженика прекинути сједницу и донијети рјешење о одбачају жалбе као недопуштене⁴⁴ или ће наставити са сједницом и неће расправљати о оправданости жалбених разлога већ ће се ограничити на испитивање повреда по службеној дужности.⁴⁵ У нашој судској пракси додуше нисмо наишли на то питање, те нам није познато како другостепена вијећа поступају у таквим процесним ситуацијама, иако смо мишљења, да другостепени суд не би смио остати равнодушан када уочи одређене повреде закона које мора испитивати по службеној дужности, тј. да унаточ одустанка оптуженика од поднесене жалбе не би смио доносити рјешење о одбачају жалбе као недопуштене, већ би требао испитати те повреде, као да и не постоји одустанак, односно одустанак у томе случају не би требао произвести процесни учинак у виду доношења рјешења о одбачају жалбе. Дакле, баш суд би требао поштивати одредбе чл. 376. ЗКП, јер се у њима не предвиђа нити један изузетак, према којем би другостепени суд био овлаштен одступити од примјене тих одредаба.⁴⁶

4. Закључне напомене

У нашој кривичнопроцесној периодици односно књижевности институти одрицања од права на подношење жалбе и одустанка од поднесене жалбе неоправдано су занемарени, иако њихова неправилна примјена може имати итекако негативних процесних посљедица за странке, а поготово за оптуженика, те би требало радити на даљњим истраживањима практичних аспеката њихове примјене. Поједина од истакнутих питања у нашим излагањима требало би на одговарајући начин регулирати при првој будућој новели ЗКП, а поготово би требало размислити о регулирању питања о којем смо на крају расправљали и то у правцу, да је суд дужан примијенити одредбе чл. 376. ЗКП без обзира на чињеницу одустанка од поднесене жалбе оптуженика или било којег другог овлаштеног субјекта на подношење жалбе.

⁴⁴ Чл. 383. ЗКП.

⁴⁵ Чл. 376. ЗКП.

⁴⁶ У чл. 381. ЗКП НР Пољске постоји у томе смислу изричита одредба која гласи: „О повученом правном лијеку виши суд не расправља, осим ако постоји једна од повреда наведених у чл. 388”, а у томе су члану наведене одредбе с повредама које суд мора испитивати по службеној дужности.

ПРАВНА ПРАКСА

ГРАБАНСКО ПРАВО

За период од протекла рока за испуњење уговорне обавезе (предају моторног возила), тужени-продавац је дужан признати купцу камату од 7,5% на средства унапред плаћена.

Побијеном пресудом, Општински суд у Н.С. је у целости усвојио тужбени захтев и обавезао туженог да тужиоцу исплати припадајући износ на име 3,5% камате, а на износ од 58.000.— динара, који је коришћен у периоду од 25. септембра 1976. год. до 29. јула 1977. год., као и да накнади трошкове парничног поступка у износу од 400.— дин.

Против напред наведене пресуде, уложио је благовремену жалбу тужени, побијајући је због погрешне примене материјалног права.

Жалба није основана.

Тужилац је 25. септембра 1976. г. туженом уплатио износ од 58.000.— дин. за куповину путничког возила „ЛАДА“ стандард и да му је тужени испоручио возило тек 29. јула 1977. год. Након испоруке возила 26. октобра 1977. год. тужени је тужиоцу исплатио пре утужења камату по стопи од 4% што чини износ од 1.983.— дин. На овај начин, тужиоцу пре утужења није исплаћена одговарајућа (уобичајена камата) на уплаћени износ, (а према Закону о основама пословања организација удруженог рада у области промета робе и услуга у промету робе и систему мера, којим се спречава нарушавање јединства југословенског тржишта у тој области — чл. 16. ст. 4). По мишљењу овог суда, правилно је првосте-

пени суд сматрао уобичајеном каматом од 7,5%, а колико су банке плаћале на штедне улоге по виђењу.

Окружни суд у Новом Саду
Посл. бр. Гж-353/78.

Повреда поступка конкурса код издавања уџбеника не ужива судску заштиту као што је то случај у радним споровима. Само евентуална повреда ауторског односно имовинског права даје могућност заштите тог права и права на накнаду штете.

Побијеним решењем одбачена је тужба тужилаца, те се Општински суд у Н. С. огласио надежним, с обзиром да предмет спора не спада у судску надлежност.

Против овога решења тужиоци су поднели благовремено жалбу побијајући исто због погрешне примене материјалног права.

Жалба је неоснована.

Не стоји жалбени навод тужилаца да је првостепени суд погрешно применио материјално право када је побијеним решењем одбацио тужбу, јер, како жалиоци истичу ради се о повреди пропозиција из поступка конкурса који се односи на издавање уџбеника. Било каква повреда из овог поступка не ужива судску заштиту у смислу побијања поступка конкурса и одлука, као што је то случај са радним спором који се односи на заснивање радног односа путем конкурса. Тужиоци могу, у смислу чл. 97. Закона о ауторском праву (Сл. лист СФРЈ бр. 30/68), уколико сматрају да је њихово ауторско имовинско или морално право повређено, захтева-

ти заштиту тог права и накнаду штете која је нанесена том повредом. Међутим, у конкретном случају, тужбени захтев није управљен у том правцу, па је правилно првостепени суд побијаним решењем тужбу тужилаца одбацио, јер је тужба за таквим тужбеним захтевом недозвољена, јер суд није надлежан за поступање по таквој тужби.

Окружни суд у Новом Саду
Посл. бр. Гж. 430/78.

Сопственик стана као посебног дела зграде која је у фонду стамбених зграда организације за газдовање стамбеним зградама у друштвеној својини, који сам користи тај стан, дужан је тој организацији плаћати трошкове за текуће и инвестиционо одржавање зграде.

Општински суд у Н. С. донео је дана 24. јануара 1978. год. под бр. П. 130/78. пресуду којом је платни налог бр. Пл. 8823/72. од 19. јуна 1972. год. по ком је обавезан тужени да исплати тужиоцу износ од 226,00 дин. одржан на снази у целости. Платни налог бр. 680/77. од 22. јануара 1977. год. одржан је на снази за износ главнице од 120,55 динара и трошковима платног налога у износу од 110,00 дин. док је у преосталом делу, а до износа од 579,40 дин., платни налог укинут и тужбени захтев тужиоца одбијен. Обавезан је тужени да исплати тужиоцу на име парничних трошкова износ од 20,00 дин.

Против наведене пресуде тужени је поднео благовремену жалбу у којој наводи да је свој стан одржавао сопственим средствима у спорном периоду, пошто нема закључен уговор за инвестиционо и текуће одржавање стана са тужиоцем.

Жалба је неоснована.

Тужилац је одговоран за текуће инвестиционо одржавање зграда и станова. Обавезе тужиоца у вези одржавања стамбених зграда и станова, који се налазе у фонду стамбених зграда под друштвеним управљањем, утврђене су одлуком СО Н. С. о одржавању стамбених зграда

и станова („Сл. лист СО Н. С.“ бр. 9/71). Стамбена зграда у којој се налази стан туженог је у фонду стамбених зграда под друштвеним управљањем. Отуда је тужени дужан да плати трошкове текућег и инвестиционог одржавања свог стана за утврђени период у износу од 346,55 дин., па је без значаја истицање жалиоца да нема обавеза према „УРБИС“-у, тако што је свој стан одржавао сопственим средствима. Сопственик стана, као посебног дела зграде која је у фонду стамбених зграда организације за газдовање стамбеним зградама у друштвеној својини, који сам користи стан дужан је тој организацији плаћати трошкове за инвестиционо и текуће одржавање зграде (чл. 16. Закона о својини на деловима зграда, „Сл. лист САПВ“ бр. 43/65). Без значаја је истицање жалиоца да нема правног основа за потраживање тужиоца, јер није закључио уговор са организацијом за газдовање стамбеним зградама у друштвеној својини, обзиром да је висину ових износа утврдио суд у ванпарничном поступку (Р. 450/73), а у смислу ст. 3. чл. 16. Закона о својини на деловима зграда.

Окружни суд у Новом Саду
Посл. бр. Гж. 461/78.

Према чл. 508. ст. 1. ЗПП ако је пре ступања на снагу новог ЗПП-а донета првостепена пресуда или решење којима се поступак окончава даљи поступак се спроводи по дотадашњим прописима па се у том смислу цени и благовременост ревизије.

Општински суд у Н. С. је својом пресудом бр. П. 4313/76. од 16. јуна 1977. год. одбио тужбени захтев тужиоца А. М., Т. Д. и К. Д. ради утврђивања ништавости тестамена пок. А. М. бив. из Н. С., од 1. II 1975. год. и ради смањења тестаменталног располагања пок. А. М. у тестаменту од 1. II 1975. год. уз истовремено утврђивање да тужилац А. М. има право да као нужни наследник наследи 1/4 дела заоставштине иза пок. А. М.

Обавезао је тужиоце да туженом исплате трошкове парничног поступка износа од 1.500.— динара у року од 15 дана под претњом извршења.

Окружни суд у Н. С. је својом пресудом бр. Гж. 1882/77. од 7. септембра 1977. год. жалбу тужилаца одбио и побијану првостепену пресуду потврдио.

Против првостепене и другостепене пресуде тужени I реда А. М. је изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и због погрешне примене материјалног права са предлогом да се обе пресуде укину и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење.

Ревизија је неблагоприятна.

Према одредби чл. 512. Закона о парничном поступку тај закон је ступао на снагу 1. јула 1977. год.

Међутим, према одредби чл. 508. став 1. поменутог закона ако је пре ступања на снагу тог закона донешена првостепена пресуда или решење којим се поступак пред првостепеним судом окончава, даљи поступак спровеће се по досадашњим прописима.

У овој правној ствари првостепена пресуда је донета 16. јуна 1977. год., дакле, пре ступања на снагу Закона о парничном поступку, па се даљи поступак има спровести по досадашњим прописима тј. према одредбама бив. Закона о парничном поступку.

Према одредбама чл. 337. ст. 1. у вези чл. 379. бив. Закона о парничном поступку рок за изјављивање ревизије по овој правној ствари износи 15 дана од дана достављања преписа другостепене пресуде.

Према доставници која се налази у списима пуномоћник тужилаца је препис другостепене пресуде примио 30. септембра 1977. год., а ревизија је упућена првостепеном суду препорученом поштанском пошиљком дана 29. X 1977. год., дакле, после протекла рока од 15 дана за изјављивање ревизије.

Стога је ревизијски суд морао ревизију као неблагоприятну одбацити (чл. 354. ст. 1. у вези чл. 379. и 337. ст. 1. бив. ЗПП).

Врховни суд Војводине
Посл. бр. Рев. 11/78.

За стицање службености путем одржаја потребни су исти услови који се тичу стицања својине путем одржаја.

„Прецизирани тужбени захтев тужитеља који гласи: Обавезује се тужена Г. Б. из Н. С. да поруши свој прикључак на одак тужитеља Б. Ј. који се налази испод димњака у таванском делу зграде тужитеља, а на првом одаку лево од улаза у средњу собу зграде, те затвори начињени отвор на одаку тужитеља, као и да му плати парнични трошак, све у року од 15 дана под претњом принудног извршења, се одбија.

Обавезује се тужилац да туженој накнади трошкове поступка у износу од 1.780.— динара, у року од 15 дана, под претњом принудног извршења.”

Благовременом жалбом тужилац побија цитирану пресуду, са разлога из чл. 353. ст. 1. тач. 2. и 3. ЗПП-а, па предлаже да се преиначи и тужбени захтев усвоји, или да се укине. Указује на утврђене чињенице да је стамбена зграда његово власништво, да тој згради припада димњачки канал, да тужена у том каналу има свој прикључак од пећи и да због тога он трпи штету, па сматра да више није дужан да трпи такво стање, нити изводи описане радове, ово тим пре, што нема основа за конституисање службености.

Жалба је основана.

По становишту овог суда, првостепени суд није правилно сагледао основ тужбеног захтева, нити оценио о каквој се тужби ради, па је због тога пропустио да утврди све одлучне чињенице, те је тиме преуранио и са закључком о неоснованости туженог захтева.

Тужилац је власник стамбене зграде бр. 34 у ул. Слободана Бајића у Н. С., а тужена власница суседне зграде бр. 32. Обе зграде су подигнуте пре II светског рата, налазе се под истим кровом и дели их уздужни преградни зид. За обе зграде постоји један димњачки канал, који се налази у оквиру тужичеве зграде. У димњачком каналу, тужена има прикључак ка-

љево пећи, који користи више од 10 година, на исти начин како су то чинили и њени правни претходници. Када је пећ наложена, у тужночевој соби осећају се слаби, али штетни и опасни гасови, који продиру из канала кроз пукотине зида. Тужилац не користи тај канал, јер је изградио нови димњак. Продор штетних гасова може се спречити тако, да се изгради нови димњачки канал, или да се постојећи поправи, са унутрашње стране о малтерише и од стана тужиоца одвоји опеком дебљине 12 цм.

Првостепени суд је изгубио из вида да се уствари ради о тзв. негативној тужби, мада је тужилац назива тужбом ради чинидабе. У сүштини тужилац истиче да тужена ограничава његову својину, што значи да се ради о тужби због сметања својине у којој тужилац негира право тужене којим ограничава његову својину. Према томе, у питању је негативна тужба. Код такве тужбе, тужилац доказује само својину ствари на ствари и не мора доказати да тужена нема право, већ обратно, тужена мора доказати своје наводно право због кога омета својину тужиоца. То евентуално право тужене, може бити службеност, а у конкретном спору изгледа да се заиста и ради о службености. То је првостепени суд изгубио из вида, те није расправио да ли постоји службеност, ако постоји, како је настала и да ли евентуално има услова за њен престанак.

Изгледа да се у овом случају ради о позитивној-кућној службености, као врсти стварне службености. Изписа-извода из земљишне књиге, видљиво је да службеност није укњижена, што значи да службеност чак и ако не постоји, није настала дериватним начином стицања, обзиром да не постоји један од битних елемената таквог стицања —

модус — укњижба службености у земљишне књиге. Према томе, конкретна службеност могла је настати само оригиналним начином, прецизније одржајем. За стицање службености путем одржаја, потребни су исти услови, који се тичу стицања својине путем одржаја, дакле, потребна је савесност и проток времена од 20 година. Првостепени суд ни ово није расправио тако да се не види да ли је службеност евентуално настала путем одржаја.

У новом поступку, првостепени суд ће ценити изложено, па ће утврдити да ли је настала службеност путем одржаја, то јест да ли су испуњени услови за такав начин настанка службености.

Ако утврди да службеност постоји, имаће у виду да власник по-власног добра (тужена) мора одржати оне уређаје који су потребни за вршење службености, што је конкретно димњачки канал. Ако те уређаје употребљава и власник послушног добра (тужилац) и он мора доприносити одржавању. Мера доприноса је мера употребе, што значи да власник послушног добра доприноси одржавању само у оној мери којој користи уређај који се везује за вршење службености — конкретно спољни канал. Пошто тужилац не користи тај канал са сигурношћу утврђено то следи да он нема никакве обавезе у погледу његовог одржавања. Дакле, све обавезе те природе има искључиво тужена, која једина и користи димњачки канал, што значи да је она дужна да га одржава, чак и ако заиста има службеност на њему.

Окружни суд у Новом Саду
Посл. бр. Гж. 323/78.

Светозар Добросављев

САОПШТЕЊА

ИЗ СЕДНИЦЕ УПРАВНОГ ОДБОРА

На седници Управног одбора, одржаној 31. марта 1978. године, донета су следећа решења:

1) Узет је на знање извештај председника Управног одбора и извештај секретара Управног одбора о раду између две седнице и извештај благајника Управног одбора о стању финансијских средстава Адвокатске коморе Војводине на дан 31. III 1978. године.

2) Дана 19. маја 1978. године у Сомбору одржаће се традиционални састанак представника наше Коморе са представницима из Адвокатске коморе у Кечкемету са темом: *Судови удруженог рада*. Реферат ће припремити др Лошонц Аурел, потпредседник Управног одбора, адвокат из Суботице. Одређени су пратиоци гостију и утврђен је програм боравка.

3) Скупштина Адвокатске коморе Војводине одржана 19. II 1977. године усвојила је Измене и допуне Статута Адвокатске коморе Војводине које су у смислу члана 48. став 2. Закона о адвокатури и служби правне помоћи поднете на разматрање Скупштини САП Војводине. После исцрпне процедуре XXXIX седница Друштвено-политичког већа Скупштине САПВ, одржана у Новом Саду 17. VI 1977. године, размотрила је Измене и допуне Статута и ставила примедбе које је усвојио Управни одбор 1. јула 1977. године, а на седници Управног одбора 31. III 1978. године донео одлуку о Изменама и допунама Статута Адвокатске коморе Војводине, коју упућује Конференцији адвоката ради утврђивања, а потом ће доставити Скупштини Адвокатске коморе Војводине на усвајање.

4) Управни одбор разматрао је Нацрт Кодекса адвокатске етике који је израдила Комисија за статутарна и нормативна акта и одлучио да се исти достави свим Општинским организацијама адвоката на дискусију, с позивом да се предлози и примедбе доставе Комори у року од 60 дана.

5) Управни одбор усвојио је извештај о раду Адвокатске коморе Војводине за период од 19. II 1977. године до 20. V 1978. године, и исти упућује Скупштини.

6) На предлог Управног одбора председник Управног одбора Бори вој Јекић сазвао је седницу Конференције адвоката за дан 22. април 1978. године.

7) Управни одбор утврдио је дневни ред редовне годишње Скупштине Адвокатске коморе Војводине коју је сазвао за 20. мај 1978. године, а одржаће се у Сомбору.

8) Управни одбор задужио је Комисију за прописе и правну праксу да организује разговор у форми „округли сто” са тематиком: 1. О улози вештака у поступку и постојећим проблемима у примени овог доказног средства у пракси, и задужио др Александра Маркичевића, адвоката у Новом Саду, да у обради теме пружи помоћ Комисији. 2. Проблеми у вези остваривања права одбране у претходном поступку, и задужио Милана Рапајића, Слободана Бељанског и др Александра Маркичевића да пружи помоћ у припреми ове теме Комисији за прописе.

9) Решењем број 84/78. брише се из Именика адвоката Пућа Нинко, адвокат у Кули, са даном 15. априла 1978. године. За преузиматеља одређен је Нинков Велимир, адвокат у Врбасу.

10) Решењем број 82/78. узето је на знање да су адвокати Бошковић Стеван и Бошковић Весна удружили свој рад у заједничку адвокатску канцеларију са даном 1. март 1978. године. Седиште канцеларије је у Новом Саду, у Ул. Народних хероја бр. 5.

11) Решењем број 115/78. Илија Атанацковић, адвокат у Панчеву, разрешава се дужности преузиматеља адвокатске канцеларије Стојковић Богољуба, адвоката у пензији из Панчева, која му је одређена решењем Адвокатске коморе Војводине број 140/76. од 11. марта 1977. године.

12) Решењем број 86/78. узето је на знање да је истекао уговор о пружању правне помоћи и заступању склопљен између Булатовић Радоње, адвоката у Новом Саду, и предузећа за привредну пропаганду и публицитет „Глобус” из Новог Сада, са даном 31. XII 1977. године.

13) Решењем број 75/78. брише се из Именика адвокатских приправника Поклеповић Доротеја, са адвокатско-приправничком вежбом код Бркић Ивана, адвоката у Новом Саду, са даном 23. децембар 1977. године.

14) Управни одбор донео је одлуку: предлаже се Скупштини Адвокатске коморе Војводине да се повиси посмртнина са 30,— на 50,— дин. од смртног случаја.

15) Од Општинских организација адвоката затражити информацију о изборној активности и извештаје о члановима делегација и делегатима.

Управни одбор

ПРЕГЛЕД ПРАВНИХ ЧАСОПИСА

IZ SADRŽAJA ČASOPISA

ADVOKATURA BOSNE I HERCEGOVINE

Glasnik advokata BiH (Sarajevo)

Iz sadržaja broja 3-4/1977.

Bakarić, Vladimir: OKTOBAR 1917 — GRANIČA EPOHA

Lukić, Radomir: ADVOKATURA I ETIKA

Čović, Šefik: PRAVNE POSLJEDICE ZBOG NEDOSTATKA SAOBRAZNESTI

Begić, Ljiljana: ODGOVORNOST ZA SAUČESNICKO PROUZROKOVANJE STETE

Riđanović, Sabrija: SVOJINSKO-PRAVNI ODNOSI NA BIVSEM BEGLUČKOM ZEMLJISTU S POSEBNIM OSVRTOM NA ODRŽAJ

Zgonjanin, Drago: PRIMJENA ODREĐABA ZAKONA O UDRUŽENOM RADU

Hadžiselimović, Seid: ODGOVORNOST POSLOVODNIH ORGANA U OSNOVNIM ORGANIZACIJAMA UDRUŽENOG RADA U SLUČAJU STEČAJA

Kokolj, Mitar: ZNAČAJ UTVRĐIVANJA NACI-NA DOVOĐENJA U NEURAUČUNLJIVO STANJE ZA PRAVILNO ODREĐIVANJE OBLIKA VINITOSTI KOD ACTIONES LIBERAE IN CAUSA

Bakarić, Vladimir: ULOGA ČOVJEKA U ODLUČIVANJU VLASTITOM SUDBINOM

Mitrović, Jakša: XXVII KONGRES MEĐUNARODNE UNIJE ADVOKATA U ZAGREBU

Mitrović, Jakša: III KONGRES PRAVNIKA JUGOSLAVIJE U SKOPLJU

MARKSIZAM U SVETU

Časopis prevoda iz strane periodike i knjiga (Beograd)

Iz sadržaja broja 8/1977.

Kardelj, Edvard: „EVROKOMUNIZAM“ I JUGOSLOVENSKA SAMOUPRAVNA DEMOKRATIJA

NAŠE TEME
(Zagreb)

Iz sadržaja broja 12/1977.

DISKUSIJA O STUDIJU EDVARDA KARDELJA „PRAVCI RAZVOJA POLITICKOG SISTEMA SOCIJALISTICKOG SAMOUPRAVLJANJA“ (Učesnici: Ivan Perić, Jovan Mirić, Tomislav Jantol, Milan Mišković, Vanja Sutlić, Leo Geršković, Ivan Šiber, Faruk Redžepagić, Damir Grubiša, Vjekoslav Koprivnjak)

Medić, Đuro: STO ZNACI „MORALNO POLITICKA PODOBNOST“

PRAVNA MISAO
(Sarajevo)

Iz sadržaja broja 11-12/1977.

Muhić, Fuad: LICNOST I ISTORIJA (Povodom Titovih i naših jubileja)

Čović, Šefik: UTVRĐIVANJE SAOBRAZNESTI ISPORUCENE ROBE OD TREĆIH LICA

Gatarić, Đuro: PODJELA ZAJEDNICKE NADLEŽNOSTI IZMEĐU FEDERACIJE I FEDERALNIH JEDINICA, S POSEBNIM OSVRTOM NA ISKLJUČIVU ZAKONODAVNU NADLEŽNOST REPUBLIKA I AUTONOMNIH POKRAJINA

Zdravić, Milica: NUŽNOST I OPRAVDANOST NOVINA U SANKCIONISANJU ZAHTJEVA ZA ZASTITU ZAKONITOSTI U ZAKONU O KRIVICNOM POSTUPKU

Krbanjević, Đoko: IZUZIMANJE NEIZGRAĐENOG GRAĐEVINSKOG ZEMLJISTA IZ POSJEDA RANIJIH VLASNIKA I NJIHOVA PRAVA NA TOM ZEMLJISTU

Olujić, Krunoslav: PRAVO NA STAN U SLUCAJU RAZVODA BRAKA

Ostojić, Pavle: MOGUĆNOST VRŠENJA SAMOUPRAVNIH PRAVA KAO USLOV ORGANIZOVANJA OSNOVNE ORGANIZACIJE UDRUŽENOG RADA

PRIVREDNO-PRAVNI PRIRUČNIK

Za pravnu, opštu i kadrovsku službu organizacija udruženog rada (Beograd)

Iz sadržaja broja 2/1978.

Rašanin, Ratimir: ZASTARELOST POTRAŽIVANJA U PRIVREDNOM PRAVU

Vrhovšek, Miroslav: STATUSNE PROMENE PRAVNIH LICA I ODGOVORNOST ZA PRIVREDNE PRESTUPE

Serdar, Vukan: MOZE LI INOKOSNI POSLOVODNI ORGAN ORGANIZACIJE BITI ISTOVREMENO I RUKOVODILAC RADNE ZAJEDNICE U TOJ RADNOJ ORGANIZACIJI

Đorđević, Jovan: OBRAZOVANJE ZA SAMOUPRAVLJANJE

SOCIJALIZAM

Časopis Saveza komunista Jugoslavije (Beograd)

Iz sadržaja broja 12/1977.

Vrhovec, Josip: ZNAČAJ TITOVE TEORIJSKE MISLI I REVOLUCIONARNOG DJELA

Laća, Ivan: TITO — HISTORIJSKA LICNOST

ZBORNİK RADOVA PRAVNOG FAKULTETA U NISU

Iz sadržaja sveske za 1977.

Marković, Milivoje: PRAVOSNAZNOST

Popović, Slavoljub: ORGANIZACIJE UDRUŽENOG RADA I ZAJEDNICE KOJE VRŠE POSLOVE OD POSEBNOG DRUŠTVENOG INTERESA

Matejić, Miodrag: NASTANAK I RAZVOJ DOPRINOSA U SISTEMU DRUŠTVENIH PRIHODA U JUGOSLAVIJI

Kulić, Dimitrije: PROMENE U USTAVNOM SISTEMU JUGOSLAVIJE OD USTAVA SFRJ 1963. DO USTAVA SFRJ 1974. GODINE

Stojanović, Dragoljub: TUMACENJE UGOVORA, SAMOUPRAVNIH SPORAZUMA I DRUŠTVENIH DOGOVORA

Mitić, Mihailo: ZAKON O BRAKU I PORODICNIM ODNOSIMA SR SLOVENIJE

Jovanović, Ljubiša: NEHAT KAO OBLIK VINSTI

Dimitrijević, Momčilo: ZNAČAJ ZAKONA O UDRUŽENOM RADU ZA NASU TEORIJU I PRAKSU

Marković, Slavko: ZAKONSKI NASLEDNICI

Paravina, Dušan R.: PRILOG PROUČAVANJU NEKIH FUNDAMENTALNIH PITANJA NAUKE RADNOG PRAVA

Aćimović, Mihajlo: RAZVOJ MARKSISTICKI ZASNOVANE KRIMINOLOSKE NAUKE

Vuković, Ilija: MARKSIZAM I NJEGOVO INTERPRETIRANJE

Atanacković, Zoran: JEDAN PRILOG RAZMATRANJA POJMA POLITICKOG SISTEMA

Krstić, Božidar: SUDSKO-PSIHIJATRIJSKI ASPEKT NARKOMANIJA

Mijačić, Mirsa: PRIHVATANJE PONUDE ČUTANJEM PONUDENOG

Stojičić, Slobodanka: ZAKON O SUDIJAMA U SRBIJI IZ 1881. GODINE

Stanimirović, Dragan: SOCIOLOŠKA MISAO MAKSA VEBERA

Stanković, Gordana: SAMOUPRAVNI SUDOVI I ZAKON O UDRUŽENOM RADU

Đurđić, Vojislav: ZABRANA REFORMATIO IN PEIUS U KRIVICNOM POSTUPKU

Konstantinović, Slobodanka: UZROCI RECIDIVIZMA I TRETMAN POVRATNIKA

Corbić, Dragan: LENJINOVA KRITIKA MAHISTICKOG IDEALIZMA U TEORIJI SAZNANJA

Čirić, Aleksandar: RASKID UGOVORA O PRODAJI ZBOG NEISPORUKE ROBE O ROKU.

Miloš Stojanović

Уређивачки савет:

Председник:

Никола Вујашиковић
судија Врховног суда Војводине

Заменик председника

Ола Царић
адвокат у Новом Саду

Светозар Дракулић, заменик јавног правобраниоца Војводине, *Антоније Борић*, саветник покрајинског секретара за правосудје и општу управу, *Никола Јеловац*, адвокат у Сомбору, *Васа Калишки*, адвокат у Панчеву, *Жива Коњевић*, шеф Службе за скупштинске послове Привредне коморе Војводине, *Војислав Маринков*, адвокат у Вршцу, *др Љубиша Милошевић*, редовни професор Правног факултета у Н. Саду, *Душан Мићић*, секретар Покрајинског друштвеног правобраниоца самоуправљања, *Светозар Николић*, судија Привредног суда Војводине, *Милан Рапајић*, адвокат у Новом Саду, *Војислав Рашовић*, адвокат у Сремској Митровици, *Ласло Цабафи*, адвокат у Зрењанину, *др Петар Шарчевић*, доцент Правног факултета на Ријечи, *Душан Шипка*, стручно-политички сарадник у Покрајинској конференцији ССРН Војводине

Уређивачки одбор:

Главни и одговорни уредник:

Сава Савић
адвокат у Новом Саду

Борђе Вебер, адвокат у Новом Саду, *Будислав Вулетих*, адвокат у Новом Саду, *Светозар Добросављев*, судија Општинског суда у Новом Саду, *Живко Киселички*, судија Окружног привредног суда у Новом Саду.

Технички уредник:

Мирјана Јовановић

Гласник издаје и власник је Адвокатска комора Војводине, 21000 Нови Сад, Змај Јовина 20/1. — Телефон: 29—459. — Годишња претплата 240.— дин., за иностранство двоструки износ. Цена једног броја 25.— дин.
Тек. рачун 65700-678-2047. Рукописи се не враћају.

На основу мишљења Покрајинског секретаријата за образовање, науку и културу САПВ бр. 418—185 од 23. маја 1973. године, *Гласник* је стручна публикација ослобођена основног и посебног пореза на промет.

Штампарија „Будућност”, Шумадијска, 12.

